

3811  
E

# ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

ATSKIRO NUMERIO KAINA 1 PEZAS  
PRENUMERATA: Argentinoje ir Pietų Amerikoje  
20 pežų metams; 12 pežų pusmečiui.  
UŽSIENIŲ kitur 30 argentinų pežų arba 3 am. dol.  
ADRESO pakeitimas veltini. RAŠTUS ir prenumera-  
tas siūsti:  
Casilla de Correo 303, Bs. Aires  
ASMENISKAI KREIPTIS:  
Avenida Boedo 737, Buenos Aires  
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 316340

CORREO Argentino Central (Bs. As.)  
FRANQUEO PAGADO Concesión Nro. 1585  
TARIFA REDUCIDA Concesión Nro. 216  
SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.  
DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN:  
Avenida Boedo 737, Buenos Aires  
DIRECCIÓN POSTAL: Casilla de Correo 303, Bs. Aires

“LA VOZ DE LOS LITUANOS EN LA ARGENTINA”

Nr. 903 \* BS. AIRES, KETVIRTADIENIS, Birzelis — Junio 29 D., 1950 M. — Año del Libertador General San Martín 1950 \* METAI (AÑO) XXII

### ALGUNOS EJEMPLOS

No es secreto para nadie, que entre los viejos emigrantes de Rusia, los cuales hace tiempo, en el transcurso de varias décadas, viven en América se encuentran no pocos adeptos del comunismo, no pocos patriotas de la URSS.

Aunque paradoxal, pero es indudable el hecho — de que personas, que nunca han conocido el comunismo, que viven por décadas en la emigración, se han vuelto rojas, al mismo tiempo que personas, que han visto de cerca la práctica del comunismo, y las cuales hace poco se convirtieron en emigrantes, irreconciliables anticomunistas blancos.

Nosotros no deseamos polémicas de teorías con los adeptos del comunismo; deseamos solamente presentar a estas personas algunos ejemplos.

Estos ejemplos son: La URSS afirma que ella representa — “el país más adelantado y el más democrático del mundo entero” y “patria de todos los trabajadores” — y bien, que los adeptos del comunismo nos responden — “si es que se puede llamar democrático a un país en el cual el trabajador, que se ha presentado al trabajo con un retraso de 20 minutos es culpado por el juzgado; el castigo depende de las circunstancias, y es mandado a los trabajos forzados, o a la reclusión en campo de concentración, y esto por el transcurso de hasta 2 años?”

¿Es que se puede llamar democrático a un país en el cual los labradores — trabajadores y empleados son ligados al lugar de su trabajo y no tienen el derecho de dejarlo y cambiar por otro? En el caso de salida por su propia iniciativa, el sujeto es encerrado en un campo de concentración. ¿Que es esto entonces?... ¿Esclavitud o democracia?

¿Es que se puede llamar democrático a un país, en el cual el hombre no tiene derecho a la libertad de trasladarse, y que el traslado de un lugar a de una ciudad a otra no es autorizado sin un permiso especial?

¿Es que se puede llamar democrático a un país, en el cual, en el transcurso de algunas semanas o hasta días, de grandes grupos de habitantes, y a veces pueblos enteros — (Kalmukes, pueblos del Cáucaso) son forzadamente, bajo amenaza armada, empujados en vagones de carga y transferidos a algunos miles de kilómetros del lugar para formar nuevas poblaciones?

¿Como llaman ustedes un régimen, bajo el cual el labrador carece de su propia tierra y trabaja exclusivamente para el estado, cual le quita todo el grano, y a menudo no le deja hasta la cantidad minimal necesaria para la existencia?

Los adeptos del comunismo llaman este régimen “democracia de nuevo tipo”, en cuanto a nosotros, lo llamamos — restauración de la esclavitud, de derecho sobre siervos — en sus peores formas.

Según los datos de la comisión de encuesta del terror rojo, dirigida por el prof. Sorel, en los primeros años de la existencia de la URSS han sido ejecutadas 1.700.000 personas. En cuanto a los datos de la Entente Internationale Contre la 3 Internationale, durante el periodo de 1917 a 1923, en la URSS han sido ejecutadas 1.860.000, o tomando por medio, 850 personas por día! ¡Esto era en el comienzo! Al el periodo de la colectivización este número crece en horrenda escala progresiva! Según los datos publicados en la prensa, el total de la cantidad de ejecutados,

## Liepsnoja naujo karo ugnis Pietinėj Korejoj



Ir vėl pasikartoja netolimo karo vaizdai, ir vėl liejasi žmonių kraujas...

## JAV. ir Anglija padeda P. Korejai

### KOMUNIZMAS DAUGIAU NEBESIAUS!

Trumano įsakymas ginti Korėją Indokinija, Formoza ir bendrai, tvirtas nusistatymas prieš siaučiantį komunizmą, teikia pasauliui naujų vilčių. Pasibaigė baltų pirštinių politika ir pereita kovoti su tuo pat ginklu, kokiu kovojo ir tebekovoja plėšikiškais komunizmas.

Korejoje jau kovoja šimtai amerikiečių orlaiviu, į Formozą plaukia Amerikos laivynas, į Indokiniją siunčiami ginklai ir karo patarėjai.

Karo nebus, rusai nedrįs pulti viešai, nes anot Johnson, karo ministeriui, rusai puikiai supranta jėgą ir tik su ja skaitosi, nes moraliai dėsniai neturi.

Korėjoje kovos vyksta, bet jau pietiečių naudai.

Pasaulis pagaliau atsikvėpė! Anglijos Vyriausybė davė įsakymą savo laivynui veikti prieš užpuolikus kartu su J. A. V. karo jėgomis.

— TRUMANAS įkūrė oro uostą Baltimorėje, kuris kainavo 15 milijonų dolerių, pakrikštytas „Didžioji Draugystės“ vardu.

— TRYGVE LIE, UN generalinis sekretorius užsigavo, kad jį kai kas skaito komunistu; buvęs ir likęs laboristu, pareiškė.

— BOLIVIJOS Valdžia atsistatydino, tikimasi, jog bus pakviesti tik trys ministrai: vidaus, finansų ir ekonomijos.

— BELGIJOS socialistai savo konferencijoje nutarė kovoti visomis galimomis priemonėmis prieš karalių, Leopoldą III.

— VATIKANE paskelbta šventa Maria Goretti, jos motina gyva ir dalyvavo paskelbime. Pirmas įvykis šventųjų istorijoje.

— SCHUMANNO konferencija dėl plieno atidėta iki liepos 3 dienos, kad valdžios aptartų smulkiau planą.

— „BORBA“ P. Slavijos organas katinai Bulgariją, ruošiuosi karui ir provokacijomis pasienyje.

percidos en campos de concentración, muertos de hambre, matados en la guerra — durante todos los años de la existencia del bolscheviquismo se eleva a — 70.000.000.

¡Esta es la “practica democrática en el primer país socialista del mundo!

### „LOSKIT LOTERIJA, TAI TAPSITE TURTINGI“

Sovietų vyriausybė paskelbė 40 loterių: po 2 kas met, per 20 metų. Vyriausios premijos po 25.000 rublių. Laimės bandyme dalyvaus visi kurie pirkę penktos valstybinės paskolos bonus po 10, 25, 50, 100, 200 ir 500 rublių, kurių bendrai sumai šį gegužės mėnesį išleista 20.000 milijonų rublių sumai. 35% išmokės lošimo premijomis, o 65% iš valstybės išdo po 20 metų.

Visi bonai ir visos išloštos premijų sumos bus laisvos nuo bet kurių valstybinių ir vietinių mokesčių. Vienu žodžiu: Pirk bonų, bus duonos ir tapetų milijonierium nemokėsi jokių mokesčių.

Finansų ministeris A. G. Zverev, kalbėdamas Maskvoje 3. 5. 50 pareiškė, kad rublis bus paremtas auksu, (kaip caro laikais), nes Amerikos doleris nuolat „svyruoja“. Be to, sako Zverevas, JAV yra 18.000.000 visokių streikerių ir nedirbančių žmonių. (Jie lengvai sutilptų katgorinėje koncentracijoje Rusijoje).

— MIRE SENAS TURKAS

Telegrafas praneša iš Angoros, kad 9. 5. 50 Karaman kaime mirė Ismet Mustafa Kan, 137 metų amžiaus. Buvo vedęs 4 kartus ir tiek kartų likęs našliu. Paliko 138 ainius.

Iri pat mirties jis turėjęs puikią atmintį.

— AUSTRIJOJE Vakarų sąjungininkai nutarė palikti tik civilinę savo administraciją, iškeldami okupacines karo jėgas.

— RUMUNIJOS atstovas Italijoje atsisakė nuo savo pareigų ir pasmerkė komunistinę valdžią savo tėvyneje.

— RUMUNIJOS komunistai pašalinę paskutiniu laiku apie 20%, apie 102.000 savo partijos narių, už „nukrypimus“.

— PERŲ valdžia numalšino sukilimą Arquipa miestelyje, žuvo apie 60 žmonių.

ALB. BRUSOKAITĖI mirus, liudiesio valandoje reikiame gilia užuojautą jos tėveliams gerb. Petru ir Magdalenai Brusokams.

Vincė ir Juozas Kučinskai. Birželio 28 d., 1950

### RUSIJA SIEKIA KONTROLIUOTI VISĄ BALTIJĄ

I Stockholmą atvyko sovietų admiralas Rodionov, kuris užims ambasadoriaus vietą prie švedų vyriausybės. Anglų spauda įžiūri tame paskyrimo Maskvos užsimojimą paimiti savo kontroliuoti abi puses Baltijos jūros.

Adm. Rodionov buvo prieš tai rytinių Baltijos pakrančių vadas ir jo priežiūroje vyko tos srities apginklavimas. Būdamas švedijoje jis, beabejo, turės progos iširti apsaugas vakarinę Baltijos krantų ir suformuoti planus Skandinavijos invazijai.

### POLIARINIS RUSŲ KARO PAJĖGOS

Pranešama iš Suomijos, kad rusai turi tris poliarines kariuomenes.

Pirmoji, sudaryta iš 8 divizijų, turi centrą Murmanske. Jos tikslas, karui kilus, pasigrobt Skandinaviją, Islandiją ir Grenlandiją.

Antrosios poliarinės armijos štabas randasi Madagane. Jos tikslas pulti Alaską ir Aleutų salas.

Trečiosios kariuomenės štabas randasi Igorokoje, prie Jemisejaus. Jos tikslas pulti Kanadą.

Prie Čukotsko pusiasalio įrengta raketų V-5 ir V-6 leidimo stotis, kuriomis norima pasiekti JAV industrijos imones.

Poliarinio poliaus vakaruose neseniai rusai turėjo savo kar pratinimus, kurių metu žuvo daug jų pačių karių.

Didžioji Diomedė sala, esanti Beringo jūroje, randasi arčiausiai JAV, nes vien už mylios nuo jos randasi Mažoji Diomedė sala, priklausanti amerikiečiams. Tą savo salą rusai visokeriopai stiprina.

### PER ŠALTAJĄ KARĄ PRISALO DU LEDLAUZIAI

Roosevelto laikais JAV paskolino rusams visko, ko tik jie prašė. Einant paskolos nuomos susitarimui, rusai šį mėnesį turėjo grąžinti du ledlaužius. Bet rusai praneša Vašingtono vyriausybei, kad tuos ledlaužius galės grąžinti tik už kokių 5 mėnesių, nes jie yra išalę Sibiro siaurėje.

Aišku, jeigu karas yra šaltas ir taip ilgai tęsiasi, tai kas nors vistiek turėjo prisalti...

— RUSAI reikalauja evakuoti Berlyną, būk dėl būsimų rinkimų, bet tikrai nori pasinaudoti kaip Korejoje — užimti vieni su vokiečių komunistais.

— TITO, atsisakė kurti penktą internacionalą nukreiptą prieš Rusiją ir Kominformą.

### PAKEITĖ IR SUDEGINO VIRŠ \$ 100.000

Gegužės 17, 1950 Argentinos vyriausybė paskelbė, kad iki 1. 6. 50 visi gyventojai atneštų į Centralinį Banką sostinėje ir jos skyrus provincijose Caja de Conversión pereitą šimtmetį ir vėliau išleistus popierinius pinigus po \$ 5, \$ 1 ir \$ 0,50, kad pakeisti Banko Central laidos pinigais.

Tuoį suplaukė \$ 105,520,50 už kuriuos atnešėjai gavo naujos laidos pinigų. Surinktieji seni pinigai suanverspauđuoti, anuliuojant jų vertę antspaudu „Anulado“, suskaityti, surašyti ir sudeginti. Apkeičimas dar pražėstas, bet reikia nedelsiant pakeisti.

Nesuprėtė skelbimo piliečiai atnešė senesnių laidų pinigus po 10, 50, 100, 500 ir po 1000 pežų, kurių nėra jokio reikalo keisti.

Vienas pilietis būtinai norėjo pakeisti senovišką šimting, kurios dėl savo geltonos spalvos vadinamos „kanarkomis“. Kasininkas paaiškino, kad nėra reikalo keisti, vienok patenkino pilietį. Grįžęs prie kasininko pilietis dar paklausė: Perna! aš keletą tūkstančių deponizavau savo sąskaiton tomis „kanarkomis“. Ar jos nenustojo savo vertės?

### LAIKRASTINIO POPIERIO GAMYBA

Dvylika Europos valstybių pernai pagamino 2. 078. 171 toną laikrastinio popierio.

Pirmoji vietoj stovi mažoji Suomija: 1949 metais ji pagamino 384.000 tonų popierio. Namie suvartojo 36.000 tonų, o likusį eksportavo į Pietų ir Šiaurės Ameriką, į Angliją, Rusiją ir kitas šalis. Perna suomiai savo popierio toną pardavė po 79,25 dolerius, gi šiais 1950 metais parduoda po 84,20 doleriu.

Anglija pernai pasigamino 464.000 tonų, bet suvartojo 585.000 importuodama nedateklių.

Švedija pasigamino 312.000 t., suvartojo 197.000.

Sveicarija pasigamino ir suvartojo 45.000 t.

Vakarų Vokietija pasigamino 126.000 t., suvartojo 228.000 nedateklių daskirkdama užsieniuose.

Belgija pasigamino 50.000 t., suvartojo 70.000.

Norvegija pasigamino 150.000 t., suvartojo 24.000. Gamybos perviršį eksportavo.

Italija pasigamino 70.000, o suvartojo 75.000.

Prancūzija pasigamino 317.000, o suvartojo 250.000.

Olandija pasigamino 88.000, suvartojo 64.000.

Austrija pasigamino 72.000, suvartojo 29.800.

Danija 1949 metais pasigamino tik 171 toną.

Siemetinė laikrastinio popierio gamyba Europoje žada mažai skirtis nuo pernai metų gamybos. Tik brangsta ir brangsta.

— ARGENTINA exportuos Brazilijon 800.000 tonų kviečių ir 15.000 tonų kvietinių miltų, kas suteiks Argentiniai 248 milijonų krizeirų perviršį.

— ARGENTINOJE nauju švietimo ministru paskirtas Dr. A. Mendoz San Martin vieton atsistatyninusio Dr. Ivanasevič.

— MALVINŲ salos buvo ir pasiilikos Argentinos, pareiškė Argentinos Senatas 22 birželio.

Paveiksle matomas J.A.V. Prezidentas Trumanas apsuptas Amerikos Lietuvių Tarybos narių. Jam dabartinių svarbių pasaulio įvykių eigoje, suteikti platus įgaliojimai, Pietų Korėjos pagalbos teikimo reikalu. Jo įsakymu Oro ir Jūros Laivynai, skuba užpulti Pietų Korėją į pagelbą.

Liepos 15 dien. S L Arg | Liepos 16 dien. L. Centras | Liepos 23 dien. Liet. Klūbe

mini savo 36 metų gyvavimą, Salione „Checoslovaco“ Choele Choele 2048. Pradžia 21 val. Kviečia visus. Savo nuosavybėje, Tabarė 6950 mini Išėivų Dieną. Inž. J. Bukevičiaus ir Elenos Ryselienės paskaitos ir kt. Pradžia 17 val. Valdyba. minima Išėivų Diena. Įdomi tai dienai pritaikinta programa scenoje, po kurios seks šokiai. Rengėjai.

# ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Nepartinis, seniausias ir plačiausiai skaitomas  
lietuvų laikraštis Pietų Amerikoje  
Spausdinamas savoje spaustuviėje  
Prenumerata Metams:  
Visoj Pietų Amerikoje 20 Arg. pezų. Kitur 3 doleriai  
Redakcija ir Administracija:  
Avenida Boedo 737, Buenos Aires. Tel. 45 - 4444

## PROFESORIUS MATULIS TAPO GARSENYBE

Skapiškėnas senelis Prof. Juozas Matulis, pildydamas okupantų įsakymą, su kitais mokslo žmonėmis pėsčias atėjo Vilniui. Senelį okupantai apkrovė pareigomis ir medaliais:

„Prof. Juozas Matulis labai dažnai minimas okupantų leidžiamose spaudoje ir radijo pranešimuose. Praeitais metais jis buvo priverstas įstoti į komunistų partiją, o dabar apkarstytas įvairiausių ordinais ir jam duota nepaprastai daug darbų.

Vasario mėnesį jis buvo „iškeltas“ kandidatu į „tautinę tarybą“, o kovo mėnesį, aišku, jis ten buvo „išrinktas“. Pats prof. Matulis žino, jog tai yra komedija, kalbos apie „rinkimus“ yra tikrai pastyčiojimas iš pagrindinių piliečių teisių. Žino tai ir kiti mokslo vyrai. Bet profesoriai Lašas, Purėnas, Bieliukas, Budrys ir kiti turėjo rašyti apie „rinkimus“. Jie buvo priversti rašyti ir apie senuką Matulį.

1941 metais prof. Juozas Matulis buvo paskirtas Vilniaus Universiteto Gamtos Matematikos Fakulteto dekanu.

Rusams okupavus Lietuvą, jis vienas pirmųjų grįžęs į Vilniaus Universitetą darbu pradėti. Matulis tuo metu buvo paskirtas Lietuvos Mokslo Akademijos prezidentu. Be šių pareigų, dabar jis yra Lietuvos Politinių Mokslo linijų Švietimo Draugijos pirmininkas, Vilniaus miesto ir Lietuvos Aukščiausios Tarybos deputatas, TS SR Mokslo Akademijos narys korespondentas ir dar kelių komisijų narys.

Be to, prof. Matulis du kartus jau buvo apdovanotas „Raudonosios Vėlavos“ ordinu, o už pasidarbavimą 1944 metų karo gavo medalių.“

## ISNIEKINTA GEGUŽĖS PIRMOSIOS PAGRUSĖS

„Naujienu“ korespondentas iš Europos praneša, kaip šiemet okupantai panaudojo Gegužės Pirmosios reikišmę: Ne kovai už darbo klasės palengvinimą, bet didesniai darbininkų pavergimui ir išnaudojimui:

„Lietuvos darbininkai visą laiką organizuodavo Gegužės Pirmosios minėjimą, kad galėtų sumažinti darbo valandas ir gauti didesnę atlyginimą. Šiais metais okupantai organizavo Gegužės Pirmosios minėjimą, kad paglinit Lietuvos darbininkų darbo valandas ir apskunkint jai ir šiaip sunkias gyvenimo sąlygas.

Pora savaitių prieš Gegužės Pirmąją specialūs agentai važinėjo po kraštą ir kvietė žmones dirbti ilgesniais valandomis. Be to, šia proga dirbtuvėse ir kolchozuose buvo reikalaujama, kad darbininkai pasidėdėtų dirbti ilgesniais valandomis, kad darbas būtų spartesnis, kad kiekvienas žymiai daugiau pagamintų.

Okupantų agentų spaudimas buvo toks didelis, kad Kaune dirbęs „Aleksoto“ stiklo fabrikas turėjo pasidėdėti dirbti dvi normas. Pasidėdėjo ne fabriko darbininkai, bet komunistų priimtas fabriko meisteris Bagdonavičius. Jis pranešė atvykusiems, kad jo darbininkai pagamins dvi normas. Be to, esant pakankamai smėlio, darbininkai kiekvieną mėnesį dirbs dar dvi dienas ilgiau, negu dirbdavo. Niekad Lietuvos stiklo darbininkai nebuvo verčiami dirbti tokias ilgas ir intensyvas darbo valandas. Niekad jų atlyginimas nebuvo toks mažas, koks jis yra šiandien“.

## VISUOTINAS RUSŲ ŽODYNO VALYMAS

Sovietų Sąjungos Mokslo Akademija rengiasi „valyti“ iš rusų mokslo ir technologijos „nereikalingus svetimus žodžius“. Po akademijos susirinkimo buvo spaudoje paskelbtas šis toks akademiko Terpigorevo pareiškimas:

„Privelta svetimais žodžiais mokslinė terminologija nepakenčiama. Daugumoje atstikimų tie svetiniai žodžiai gali būti pakeisti rusiškais žodžiais“.

„Naujienu“ ta proga rašo:

Tai dar vienas ženklas, kaip bolševikiškoje Rusijoje stiprėja nacionalizmas. Bet kokiu svetimų tautų įtaka pasidare bolševikams nepakenčiama. O seniau jie didžiavosi savo „internacionalizmu“ ir net buvo išmėtę iš savo kalbos tokius žodžius, kaip „tėvynė“ (otčestvo), „gimtinė“ (rodina), „patriotas“.

Tačiau, valydami nuo svetimų žodžių mokslinę terminologiją, bolševikai turės nemažą vargą. Automobilių jie gali pakeisti „samachodu“, aeroplana „samalotu“, bet kokie rusiški žodžiai gali pavaduoti atomą, bakteriją, logiką, filosofiją, akademiją, universitetą, inžinierių, literatūrą?

## LAISVŲ LIETUVIŲ BALSAS PAVERGTOJ LIEAUVOJ

A. a. Dr. Kazys Grinius kalbėjo lietuviškai per „Voice of America“ radio stotį. Per tą Amerikos Balso stotį pavergtos Lietuvos gyventojai šiemet galės girdėti laisvų lietuvišką žodį. Amerikos Lietuvių Informacijų Centras (LAIC) praneša:

Kongresiniai ir Valstybės Departamento sluogsniai painformavo ALT, kad Valstybės Departamento samata sekantiems biudžeto metams, kurie prasideda 1950 metais liepos mėn., numato lėšas „Voice of America“ efektingumui praplėsti — tarp kitko, transliuojant ir lietuvių kalba. Biudžeto Biūras, veikias Prezidento įstaigos žinioje, šią samatos dalį jau patvirtino ir netrukus reikala svarstys Kongreso komisijos.

Tai jau antras reikšmingas įvykis, pralaužiant „tylos suokalbį“. Pirmą kartą viešai prabilta apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos kančias. Šiemet, Prezidentui Trumanui pristatius valstybės samatos duomenis, paaiškėjo, kad ir Jungtinės Valstybės tylą laužo ir, jei Kongresas samatą patvirtins, prabilis ir Lietuvos gyventojus jų gimtąją kalba.

Tenka priminti, kad pastangos šia kryptimi jau keli metai nuolat buvo daromos. ALT delegacija kalbėdama su Valst. Sekr. Padejėje Armour plačiai klausimą apkalbėjo ir vėliau patiekė kelis memorandumus. Klausimą kėlė, kiek teko patirti, ir Lietuvos Pasitūnys Vašingtone. Labai aiškiai lietuvišką radio transliacijų klausimą statė VLKIO atstovai, pirm. prelatas M. Krupavičius ir Vykd. Tarybos anuometinis pirm. V. Sidzikauskas. Tuo būdu, visas klausimas per kelis metus buvo kruopščiai atitinkamų įstaigų išnagrinėtas ir, galop, pastarųjų metų eigoje buvo nusistatyta pradėti lietuvišką Amerikos Balso. Visuotinio Amerikos Lietuvių Kongreso rezoliucija tuo klausimu, jau užtikrinokus sumanymą.

Reikia pasakyti, kad, kiek tai liečia Atstovų Rūmų pakomisiją, josios pirminkas ir kiti nariai yra vieni nuosirdžiausių lietuvių draugų.

## LENKIJOS DVASISKIAI „ATRADO AMERIKĄ“

Lenkijos dvasiškiai įkinkyti naujos valdžios tarnybon. Ta proga „Naujienu“ rašo:

Lenkų spaudos agentūra paskelbė Varšuvoje pranešimą, kad po derybų, užtrukusių 25 dienas, Romos Katalikų bažnyčia pasirašė susitarimą su Lenkijos komunistų valdžia. Bažnyčios vardu derybas vedė trys vyskupai. Jie ir pasirašė, tuo tarpu kai Lenkijos bažnyčios galva kardinolas Sapieha yra išvažiavęs į Romą.

Vatikanas sako, kad sutartis turėjusi būti „padiktuota“, jeigu kardinolas Sapieha nedalyvavo jos pasirašyme. Kad ji padiktota, galima neabejoti, bet ir kardinolas vargu bebūtų įstengęs tam pasipriešinti. Greičiausia, jisai dėl to ir išvyko į Romą, palikdamas vyskupus baigti derybas su Bieruto valdžia, kad jisai matė, jog gerai susitarti su ja nėra vilties.

Pagal pasirašytą sutartį, katalikų bažnyčia prižada kovoti prieš „kriminalinę pogrindžio gaujų veiklą“ ir bausti tuos kunigus, „kurie dalyvauja bet kuriame pogrindžio veikime arba priešvalstybiniame darbe“.

Žodžių, komunistų valdžia stengiasi paversti katalikų bažnyčią žmonių priešpaudos įrankiu. Už tai ji žada suteikti bažnytinėms mokykloms lygias teises su valstybinėmis mokyklomis ir mokėti algas dvasininkijai.

Tai atžagareiviška ir priešinga demokratijos principams politika. Reikėjo atskirti bažnyčią nuo valstybės (kaip Amerikoje), bet leisti jai laisvai tvarkytis, užtikrinant žmonėms pilną sąžinės laisvę. Jungtinės Amerikos Valstybės šituo principus įgyvendino jau prieš pusantro šimto metų.

## NUSIPIRKITE

A. Vilainio leidžiamą knygą sąslaviniais: žmogus, kuris amžinai keliaivo.

Knygoje telpa apie 150 nuotraukų ir iliustracijų iš Lietuvos. Knyga turės virš 300 puslapių. Čia reportažų forma aprašoma senieji pilikalniai, pilys, žymiųjų vyrų tėviškės, didieji kultūros paminklai, religinės, tautinės šventovės ir visa kita kas brangu ir miela lietuviui sielai. Knygą iliustravo dail. J. Pautienius.

Pirmas sąsiuvinys jau išėjo iš spaudos. Kiti pasirodys kas 2 sav. Kiekvieno sąsiuvinio kaina 0,50 dol.

Užsakymus su pinigais siųsti autoriumi:

Mr. A. Vilainis-Sidzikauskas, 5300 W. 23-rd Pl., Cicero 50, Ill., USA.

## BALTIJOS KRĀSTAI PRIIMTI EUROPONI SĄJUDI

Mintis įeiti į Europinį Sąjudį baltiečiams pradėta vykdyti 1949 metų birželio mėn. stocholmiškių estų ir latvių. Savo ruožtu VLKIKas paskyrė delegaciją dalyvauti Europinio Sąjudžio Tarybos posėdyje Strasbūre ir aiškintis įstojimo galimybes. Delegacija buvo Lietuvos atstovas Paryžiuje Dr. S. A. Bačkis ir strasbūriškiai J. Krivickas ir B. Paramskas. Energingos veiklos dėka delegacija pasisekė išsiaiškinti, kad tiksliausia prašyti į E. S. priimami atskiriem kraštams, o ne visiems trim Baltijos kraštams kaip vienetu. 1949. 8. 30. įvyko steigiamasis E. S. lietuvių tautinės tarybos susirinkimas ir išrinktas jos vykdomasis komitetas, kurš 1949. 8. 31. pasiuntė į Strasbūrą prašymą įstoti į Europinį Sąjudį nariu su E. S. lietuvių tautinės tarybos bei jos vykdomojo komiteto narių sąrašu. Stocholmiškiai estai ir latviai tokius narių sąrašus pasiuntė 1949. 10. 5. „Baltic Council“ vardu.

Po eilės asmeninių pasiteiravimų ir paaiškinimų E. S. vadovybės žmoneim priimimo klausimas vis dar nebuvo išspręstas nei artėjant europinei kultūros konferencijai, rengiamai E. S. Lausanoje 1949. 12. 8 — 12. Po Dr. S. A. Bačkio ir p. S. Garbačiauskų pastangų konferencijos rengimo komitetas sutiko įsileisti konferencijon iš pradžių visų trijų Baltijos kraštų vieną atstovą kviestinio svečio teise, paskiau po vieną kiekvieno krašto, pagaliau pačio konferencijon buvo priimti lietuvių du atstovai (p. P. Brazaitis ir Sidzikauskas) ir latvių vienas (p. Skrebers). Estų niekas nedalyvavo. Pasikalbėjimai ir ypač konferencijos pirmininko Salvadorė de Madariga konferencijos uždaromajoj kalboj cituota mūsų delegacijos memorandumo pastraipa sudarė palankią nuotaiką.

1950. 1. 20 — 21. posėdyje Londone E. S. Vykdomasis Komitetas nutarė Baltijos kraštus priimti į Europinį Sąjudį. Jo gen. sekretoriaus p. Retingeri rasti lietuvių tautinės tarybos pirmininkui p. Sidzikauskui pranešta, kad Europinio Sąjudžio lietuvių grupės tautinė taryba patvirtinama, kai Europinio Sąjudžio Taryboje visi trys Baltijos kraštai gali turėti po vieną savo atstovą, o Europinio Sąjudžio Vykdomajame Komitete vieną visi trys Baltijos Kraštai drauge. Kad Vykdomajam Komitete tuo tarpu visiem trim Baltijos kraštams taptų vienas atstovas, prie to galima daktas bus prisidėję ir minėti stocholmiškių estų ir latvių rasti E. S. vadovybės „Baltic Council“ vardu.

Šiuo metu eina pasitarimai su estais ir latviais dėl Baltijos kraštų bendro atstovo E. S. Vykdomajame Komitete ir dėl techninių įstojimo darbų. Toliau prasidės nelenęvi uždaviniai ir pozityviai reikštie Europos problemų sprendime. ELTA.

## NUZENGĖS ATGAL PRIE MEDINIŲ ARKLŲ

„Sovietskaja Litva“ 1950 m. vasario 10 d. Nr. 35 rašo: „Kėdainių apskr. kolūkiai Ateitis, Aušra, Naujas Gyvenimas, Karolio Po žėlos pradėjo socialines lenkynes pavasario sėjai pasirodinti. Aušros kolūkiei kalviai — Vladas Stankus, Stepas Barauskas, Adolfas Jankauskas, Jeronimas Junčys atremontavo visus arklius, 35 akėdijas“.

Arkliai prie traktorių nekabinami, nes yra mediniai ir Nepriklausomoje Lietuvoje jau seniai buvo pamiršti, kaip atgyvenę. Dabar rusai matomai, neįstengdami aprūpinti kolūkius ne tik traktoriais, bet ir plūgais, priverė paverstus baudžiauninkais Lietuvos ūkininkus ir vėl grįžti prie seniai jau pamiršto medinio arkljo. Jei jie patys apie tai nerašytų, tikrai nepatikėtum.

## DUSETUOSE IRENGTAS AGITPUNKTAS

Zarasų apskrities Dusetų mokykloje įrengtas vadinamas agitpunktas. Ten sudaryta agitatorių grupė, kuri pagal kiekvieną komunisto pareikalavimą turi važiuoti į kaimus ir pasakoti ūkininkams okupantų tinkamus melus. Mokyklos mokytojai paversti agitatoriais, jie turi skaityti paskaitas kolchozuose. Mokytojas Survila ir komjaunimolė Gaidžiūnaitė įpareigota tvarkyti „sienos laikraštį“. Laikraštįje turi rašyti tai, ką rusai įsako.

TARPTAUTINIS INSTITUTAS Clevelande pakvietė M. K. Čiurlionio vardo meno ansamblių būti jo nuolatiniu nariu ir Instituto centriniame komitete jam rezervavo dvi vietas. Taip pat dvi vietas ansambliis gavo ir Instituto festivalių komitete.

STASYS PILKA pasitraukė iš jo pernai suorganizuoto Lietuvių Teatro, kaip praneša „Sandara“. Priežastis, tarpusavys iš tremties atvykusių menininkų nesutikimas.

K. IR J. AMBROZAI, Montrelio gyventojai, yra sudarę sąlygas atvykti iš tremties apie 50 lietuvių, kurių ir dabar dar ne vienas yra prisiglaudęs jų namuose.

LIETUVIŲ tremtinių namuose Chicago Ill. (buv. Meldažio svetainė), nežinomi kerštininkai išmūdė du langus.

PASVALIO ir kitų Lietuvos apskrčių miškai skubotai gabenami Rusijon.

## AŽUOLO KOLŪKYJE ĮVYKO ATSISKAITOMYBĖ

„Sovietskaja Litva“ rašo: „Ažnolė kolūkyje, Mėškučių valsč. šiaulių apskr., įvyko ataskaitomybė, už 1949 m. susirinkimas. Kolūkyje įteigtas 1948 m., 36 šeimos kaimo Karvazai susijungė į kolūki, 1950 m. ūkis turi 37 karves, 42 kiaules, 20 avis, 109 vištas.“

Tegu „Laisvė“ tą turta padalina 36 šeimoms ir tvirtina, kad kolūkyje puikus ir turtingas gyvenimas.

„Bet to dar maža. Sovietskaja Litva toliau rašo: „Kalbėjo revizijos komisijos pirmininkas Zukas. Jis nesugebėjo duoti kolūkiečiams atsakymo į jų statomus klausimus. Kodėl iki šiol kolūkiečiams nėra išmokėta už darbadienius? (nors pirmininkas ir tvirtino, kad išmokėta po 8 klg. grūdų ir t.t.) Kodėl buvo su pūdyti cukriniai runkeliai? Kodėl dalis produktų nebuvo užpajamuota ir knygas? Grūdys apkaltino valdybą, kad nepasirūpino derliaus išsaugojimu. Nors įsteigtos gyvulių fermos, bet darbas nevyksta. Tvirtai užsėvarinti, niekas neišveža mėšlo.“

Štai ir tikras kolūkiško rojus vaizdas. Prie bendro skurdo dar prisideda: už darbą nesumokėta; derlius dalinai supūdytas, daliniai kolūkie vadovybės išvogtas, nes į knygas neįrašytas; gyvuliai laikomi blogai.

## TAUTĄ REIKIA STUDIJUOTI IŠEIVILIOJE

Vienos ar kitos tautos žmones geriausia pažinti, studijuojamas jų gyvenimą išeivijoje, kur jie patys savo pastangomis ir iniciatyva reikiša savo kūrinybių genijų ir visus kitus savumus parodo, be tėtės ir be mamos pagelbos. Nepriklausomos Lietuvos oficialioji patardavo užsieniui lietuviams eibes dalykų. Vienok patarėjai, tapę iškivais, užmiršo savo patarimus...

Juo toliau tėvynė, to ji mielėsnė. Išeiviai didžiausi patriotai. Nors, visur visokių yra, visur visokių reikia. JAV lietuvių spaudoje šeliantis aistros tarpe „amerikonų“ ir „grinorių“ pranyksta. Visi būsimie broliai. T. R.

## KAIP VARGSTA „VISUOMENISKI“ GALVIAI

„Pasvalio apskrities kolūkis „Laisvasis Darbas“ dar visiškai nepasirūpino visumoniškųjų gyvulių žiemojim. Nors galima sulaukti kiekvieną dieną šaltį, kolūkiei tvirtai dar visiškai neparuoti gyvulių laikymui. Kolūkiei karvės dar ir dabar visą parę stovi lauke, o tvirtai pilni mėšlo, langai net neįstikinti, durys nesutvarkytos. Taip pat reikia atremontuoti stogas. Ligi šio laiko nesutvarkytos aždios ir gardai“ — rašo „Tiesa“ Nr. 271.

DALLININKAS IR FOTOGRAFIJOS SPECIALISTAS BORJERAS, neseniai nuvykęs į Australiją, apsigyveno Adelaidėje. Tenai jis su kitu talkininku atidarė foto studiją.

AUSTRIJOJE gyvena 9 lietuvių kunigai ir arkivyskupas J. Skvircekas. Penki iš jų žada pasilikti Austrijoje, o kiti emigruoti.

ANGLIJOS, kaip ir JAV lietuvių, veda visuotinę ten gyvenančių lietuvių registravimą.

KUN. J. SAKIČIUS, Londono lietuvių klebonas, 2. 6. 50 trimis mėnesiams išvyko į JAV.

RAŠYTOJAS V. RAMONAS, paskutiniu laiku gyvenęs Australijoje, birželio 3 d. išplaukė į Boston, Mass.

## BOSTONE ĮVYKO RAŠYTOJŲ SUVAZIAVIMAS

Gegužės 6 d., 1950, Bostone įvyko rašytojų suvažiavimas. Suvažiavimą šaukė šiaurės Amerikos Liet. Rašytojų Tremtinių Draugijos. Didžiajai daliai rašytojų atvykus į JAV — besisikėlė ir LRT D — jos valdyba. Jungtinėse Amerikos Valstybėse atsirado dvi draugijos. Kilo reikalas abiejų draugijų veiklą koordinuoti.

Suvažiavimui pirmininkavo Faustas Kirša, sekretoriavo Petras Pilka. Suvažiavimas nutarė abi draugijas sulieti į vieną. Nauja draugija turi tradicinį „Lietuvių Rašytojų Draugijos“ vardą. Jos narių skaičius dabar siekia 90. Jai priklauso visi buvę S. A. Rašyt. D — jos ir Liet. Rašyt. Tremt. D — jos nariai, nežūrint kuriamė pasau lijo krašte jie yra.

Lietuvių Rašytojų Draugija įsteigė metinę premiją, 500 dolerių sumoje, kuri bus skiriama už gausiausių literatūros veikalą.

KANADOS LIETUVIAI, kurie buvo suskilę į dvi organizacijas, jau susitarė dėl naujosios organizacijos statuto. Tikimasi, kad neformalūs santykiai artimiausiu laiku bus išlyginti. B. L.

DR. V. MACEINA, buvęs Lietuvos universiteto profesorius, dirba universiteto bibliotekoj Philadelphijoje.

VYTA ALANTAS turi parašęs komediją „Ragučio šaltinėlis“. Gyvena Detrote ir dirba fabrike.

STASYS SANTVARAS, tremties rašytojų pirmininkas, jau kuris laikas persikėlė gyventi į Lawrence, Mass.

## KĄ „IŠRINKO“ LIETUVOS ŽMONĖS

Kovo 12 d. Tarybų Sąjungoje įvyko rinkimai į aukščiausiąją ir tautybių tarybas. Pirmutinis, kaip ir reikėjo tikėtis buvo išrinktas Stalinas, jau 12 val. buvo aplynkėje kamsoje surinkęs 100% balsų. Molotovas ir stachanovietai šyrova buvo išrinkti irgi visu 100% balsų, bet dviem valandom vėliau. Tuo pačiu laiku t. y. 14 val. Leningrade buvo išrinktas mokslininkas Vavilovas 99,9%. Viso balsavo 39,8%.

Į sąjunginę tarybą renkamas vienas atstovas nuo 300.000 gyventojų. Lietuvoje buvo skirta išrinkti 10, atseit skaitoma, kad Lietuvoje yra 3.000.000, RTB informacijomis Lietuvoje buvo surdyta 10 rinkiminių apygardų, kuriose išrinkti sekantieji kandidatai: Antanas Snieckus, Mečislovas Gedvilas, Justas Peleckis, Motiejus Šumauskas, Antanas Raguotis, Vladas Niunka, Marija Kaunaitė, Jonas Macijauskas (generolas majoras), Vincas Vitkauskas (generolas, kompartijos kandidatas), Kauno universiteto mokslinės tarybos narys), Jonas Čiuclada.

Tautybių taryba, į kurią kiekviena respublika siunčia po 25 atstovus, išrinkti: J. Kareckas, J. Siparis, O. Rakickienė, P. Vaičiūnas, K. Liaudis, B. Baranauskas, J. Matulis, A. Venclova, T. Jančiaitė, A. Sukauskienė, M. Garbenienė, J. Apolskis, A. Ramanauskaitė, A. Trofimov, E. Ozarskij, D. Supikovas, K. Preikšas, V. Pisarev, A. Kazakevičius, J. Bulovas, P. Pappalov, J. Jurkūnas, D. Stanelienė, J. Žiburkus, S. Volksis. Be šių paprastų mirtingųjų visur buvo stamos Stalino, Molotovo ir kt. žymiųjų kandidatūros. Tačiau VKP(b) CK politinis biuras už garbę padėjoje pranešė, kad vienas ir tas pats kandidatas negali būti išstatytas keliose rinkiminėse aplynkėse ir todėl komunistinės santvarkos pirmūnai, būdami įregistruoti kitur, negali būti įregistruoti ir Lietuvoje.

Spalių 8 d., 1949, laivu „General Eltinge“ į New Orleans, La., atvyko 12 lietuvių šeimų:

Kazys Aukštikalnis, Elena Bernotas, Stanislava Cilinaitė, Vaclovas Feiferis, Stasys Gedgandas, Algirdas Kiauskas, Jurgis Malskis, Augustas Parnys, Vaidilutė Rubas, Mariane Schuller, Vanda Vaičiūnaitė ir Antanina Vencauskienė.

Spalių 10 d., 1949, laivu „General Muir“ į New York atvyko 75 lietuvių šeimoms. Atvyko:

Andriūnas, Salmė Anastauskas, Antanas Anušotas, Edvardas Baltušis, Dailė Benokratis, Prima Barauskaitė, Bronius Burbas, Petras Butėnas, Alfonsas Dameronas, Apolinaras Daukintis, Kostas Butkus, Vladas Gyvas, Adolfas Dirgėla, Kazys Dobilas, Stasys Federavičius, Marija Gamarkienė, Bronislava Cicėnaitė, Elena Giedraitė, Pranas Girsks, Eduardas Gudelis, Augustas Hausrotas, Bronislava Jankauskas, Ernatas Jakštas, Juozas Janušaitis, Adolfas Gaigalas, Marija Janušauskienė, Jonas Keblėris, Petras Keželis, Konstancija Kalvaitis, Zigmantas Knystautas, Konstancija Kučinskienė, Mykolas Kupstas, Agota Lanauškaitė, Juzė Liankintė, Petras Mackevičius, Ona Masiliūtė, Juzė Masiliūnaitė, Aleksandra Masulytė, Povilas Mažėla, Jonas Morkunas, Petras Navickas, Mindaugas Nasvytis, Izidorius Nausėdas, Juozas Navickas, Vaclovas Norvilas, Jonas Paknys, Juozas Plungė, Antanas Petratis, Jonas Petruskas, Antanas Plytnykas, Martynas Preikšaitis, Adolfas Pudyraitis, Antanas Račka, Jonas Reinsys, Antanas Ričkevičius, Antanas Rimkevičius, Antanas Rukas, Vytautas Rutelienis, Magdaleona Rumkevičius, Vaclovas Šaulys, Juozas Šliažas, Vincas Šnipas, Jonas Staškuskas, Mina Strangalis, Petras Švitra, Vincas Tutyls, Juozas Tautvilas, Antanas Vaitkus, Antanas Vaškeičius, Aldona Velavičiūtė, Martynas Žvilis ir Juozas Žvirblis.


## VAITIEKŪNAITĖ TVARKO BIBLIOTEKĄ

Pilviškoje viešosios bibliotekos vedėja yra Aldona Vaitiekūnaitė. Bibliotekos sienos išpuštos komunistinių vadų portretais ir partiniais šūkišiais. Bibliotekoj vedamas sieninis žurnalas.

Pilviškyje suorganizuotos 6 kilnojamos bibliotekos su 2,000 knygų, kurios vežiojamos po aplynkės kolchozus.

Per Vilniaus radiją rusiškai perskaitytas žemės ūkio ministerio Liaukos straipsnis apie kolchozus.

## SPAUDOS DARBAI



VIZITINĖS KORTELES

VOKAI IR LAIŠKAI

SĄSKAITOS — FACTURAS

KNYGOS IR BROŠIŪROS

BLANKAI IP IŠTATAI

ATLIBKAMI „A. L. BALSO“ SPAUSTUVEJĖ

Av. Boedo 737 — TE: 45-4444, Bs. Aires

# Dr. Griniaus Mirties Atgarsiai Argentinoje

## Pirmutinės žinios

United Press pranešimas Buenos Aires dienraščiuose tilpo birželio 5 ir 6 d.d. A. L. Balsas' išėjo birželio 8, spėdamas pasidaryti Dr. K. Griniaus klėse ir taip skaudų pranešimą paskelbtį pirmame puslapyje.

Daugybė skaitytojų, gavę „A. L. Balsas“, telefonavo redakcijon. Kiti atėjo asmeniškai. Netekome visos tautos išrinkto ir savo paskirties nebajungio Prezidento...

„A. L. Balsas“ tiesioginiai oro paštu pirmutinis apie Dr. Kazio Griniaus mirtį pranešė mūsų laikraščio korespondentas Chikagoje, Jonas Barauskas.

Ant rytojaus atėjo „Naujienų“ iškarpos, su žurnalisto M. Gudelio prirašais.

„A. L. Balsas“ oro paštu pranešė Vokietijos, sekanti ELTOS pranešimą:

„Pfullingemas, 1950. VI. 6 d.

1950 m. birželio 4 d., eidamas 84 amžiaus metus, Chikagoje mirė buvęs Lietuvos Respublikos Prezidentas, Ministris Pirmininkas, Steigiamojo, I-jo, II-jo bei III-jo Lietuvos Seimo narys, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto bendradarbis, antinacinis ir antibolševikinės rezistencijos dalyvis, varpininkas Dr. Kazys GRINIUS.

Lidėdami drauge su visa tauta dėl šio didžio Lietuvos mirties, velionio artimiesiems reikiama gilią užuojantą

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Vykdomoji Taryba

Laidotuvių Komitetas

Buv. Lietuvos prezidento Dr. Kazio Griniaus laidotuviams rūpintis sudarytas visuomenės atstovų komitetas, kuris 5. 6. 50 susirinko „Naujienų“ redakcijos patalpose posėdyje.

I komiteta įėjo šie asmenys: Lietuvos konsulas Dr. P. Daužvardis, Dr. P. Grigaitis, A. Oliš, V. Civiškas, Dr. K. Drangelis, B. Dundelis, Dr. A. Garmus, P. Gryblėnė, M. Gudelis, M. Mackevičius, K. Mačinkas, A. Sugintas, L. Smulkštys, Dr. B. Zubrickas, Dr. A. Žymantas.

Posėdžių pirmininkavo konsulas Dr. P. Daužvardis.

Paskutinės minutės

Posėdžio pradžioje velionis ir jo šeimos artimas draugas Dr. A. Garmus pranešė apie pastarąsias Dr. K. Griniaus gyvenimo valandas bei minutes. Iki paskutinio momento velionis buvo aiškios sąmonės. Ir paskutinėmis minutėmis jis rūpinosi Lietuva. Dr. A. Garmui jis pareiškė, kad jei, nelaimė, šiais žiauriais laikais beliktų Lietuvoj ir nedidelė dalis lietuvių, vis tiek dar būtų galima vėliau atkurti nepriklausomą Lietuvą. Velionis taip pat rūpinosi, koks būtų geriausias visiems lietuviams šūkis, kuris juos vestių į jų tėvynės atstatymą.

Nori išsėtis Lietuvoje

Dr. K. Grinius prašė, kad jo lavoną sudėgintų, o pelenus parvežtų palaidoti jo gimimo vietoj, prie Marijampolės, kada Lietuva bus laisva.

Edeiki kopijolę pasarvotą Dr. Griniui aplankė minio minios. Sudeginti krematoriume, 8. 6. 50 urna su pelenais patalpinta Lietuvos Tautiškoje kapuose Chikagoje, kol Lietuva atgaus Nepriklausomybę.

Paskutinės Valandos

Iki paskutinių savo gyvenimo minučių Dr. K. Grinius dirbo, rašė ir rūpinosi Lietuvos laisvės kovomis. Mirė 4. 6. 50, 19:19 v., savo būte, 2701 S. May, Chikago, III.

Paskutiniais trim mėnesiais Dr. Grinius negalavo. Sekmadienio ryte Dr. Bronius Zubrickas, Dr. Griniaus gydytojas, pastebėjo pas ligonį bronchopneumoniją. Dr. Griniui pradėjo kilti temperatūra, jam buvo gana sunku kvėpuoti. Dr. Zubrickas keturis kartus buvo atvažiuojęs pas sergantį, davė jam vaistų, bet vakare buvęs Lietuvos prezidentas mirė.

Mirimo metu prie Dr. Kazio Griniaus lovos buvo jo žmona ponia Kristina Griniėnė, sūnus Liūdas Grinys ir Dr. Antanas Garmus, ilgametis Dr. Griniaus ir jo šeimos draugas.

Kopijolėje kalbas pasakė red. M. Gudelis, konsulas Dr. P. Daužvardis, Dr. B. Zubrickas, K. Mačinkas, V. Civiškas, Dr. A. Garmus ir buv. Klaipėdos gubernatorius adv. K. Žaltauskas, pabrėždamas, kad ir Klaipėdos krašto gyventojai stačiai dievino daktarą Kazį Grinių.

Ponia Kristina Griniėnė, sūnais Liūtu vedama, pati paskutiniojo atsivėlikino su velioniu. Kartu su ja buvo pulk. Kazys Grinys, Dr. Griniaus sūnus.

Trumpa Biografija

Dr. Kazys Grinys 1866 metais gimė gruodžio 17 dieną Suvalkijoje, Sasnavos valsčiuje, Selemos Būdos kaime. Jis baigė Marijampolės gimnaziją ir Maskvos Universitetą. Dr. Grinys buvo vienas „Varpo“ ir „Ūkininko“ steigėjų, labai žymus ir gausus šių

laikraščių bendradarbis. Jis redagavo „Ūkininką“, „Lietuvos Ūkininką“, „Lietuvos žinias“, „Sveikatą“ ir kitus spaudinius. Jis parašė visą eilę populiarių visuomenės ir medicinos klausimais knygelelių.

Dr. Kazys Grinys vadovavo lietuvių kovai prieš caro valdžią. 1904-6 metais Dr. Grinys, kartu su pirmąja savo žmona Joana Pavalyte Griniene, bendradarbiaudami su kitomis revoliucinėmis organizacijomis, vadovavo lietuvių kovoms. Dr. Grinys rusų buvo persekiojamas, laikomas kalėjime ir išsiunčiamas iš nuolatinių gyvenamos vietos.

Pirmojo Pasaulinio Karo metu Dr. Grinys dalyvavo kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės. Rusijoje jis organizavo tremtinius lietuvius ir veikė viešąją rusų opinią, o Prancūzijoje

jis vadovavo komitetui tremtiniams namo grįžti.

Dr. Grinys buvo demokratinio liberali ideologas. Jis buvo Valstiečių Liaudininkų Sąjungos vadas. Jis nuosirdžiai bendradarbiavo su kitomis demokratinėmis lietuvių organizacijomis.

1920 metais, lietuviams išrinkus pirmąjį seimą, Dr. Kazys Grinys sudarė ministrų kabinetą. 1926 metų gegužės mėn. rinkimų metu daugianalis balsų gavo demokratinės lietuvių partijos ir Dr. Kazys Grinys buvo išrinktas Lietuvos Respublikos prezidentu. 1926 metų gruodžio 10 d. demokratijos priešai išvaikė rinktą seimą, o vėliau privertė ir Dr. Grinių atsistatydinti.

Vėliau Dr. Grinys dirbo ligoninėse, savivaldybėse ir spaudoje. Jis ak-

tyviai dalyvavo kovoje prieš vadistinių režimą Lietuvoje, vedė kovą prieš rusų ir vokiečių okupacijas.

1934 metais jis, kartu su kitais dviem veikėjais, pasirašė ir įteikė vokiečiams griežtą protestą prieš lietuvių slunčiamą ir kitus kraštus, prieš lietuvių žemių nusavinimą ir prieš žydų žudymus. Už šį pareiškimą jis buvo vokiečių ilgai tardomas, o vėliau nubaustas — išstentas iš Kauno į provinciją, draudžiant išvykti iš gyvenamosios vietos.

Karo pabaigoje Dr. Grinys, kartu su tūkstantais kitų tremtinių, išvyko į Vokietiją ir gyveno labai vargingai ir sunkiu tremtinio gyvenimu. I JAV jis atvažiavo tikrai karą pabaigoje. Čia jis glaudžiai bendradarbiavo su Amerikos Lietuvių Taryba, informavo valstybių galvas apie lietuvių tautos reikalus ir kvietė visus kovoti dėl savo krašto laisvės.

Dr. Grinys, kiek jam jėgos leido, dalyvavo visuomeniniame gyvenime, sakė kalbas, dalyvavo komisijose ir rašė straipsnius. Paskutiniais metais jis tvarkė savo atsiminimus, kurių paliko dar neapsausdintus penkeris tomus.

Jau pereitame „A. L. Balsas“ numeryje minėjome, kad Dr. Kazys Grinys yra lygus Kudirkai ir Basanavičiui. Mums buvo malonu, kada grįždamas iš JAV mūsų laikraščio draugas p. Kazimieras Burbas parvežė „A. L. Balsas“ Dr. K. Griniaus ranka rašytą laišką. Vis tai stiprinimui mūsų bendros kovos už Lietuvos laisvę!

Laidotuviuose tapgi dalyvavo du Dr. K. Griniaus broliai su šeimomis: Jonas ir Antanas. Garbės sargyba laikė Dariaus ir Gireno Posto dalinai. Policija su motociklais tvarkė begalines palydovų eiles. Giedojo solistė Dambrauskaitė, grojo prof. Vl. Jakubėnas, kalbėjo Silevičijus žentas prof. M. Mackevičius, Elena Devenienė, Dr. M. J. Vinkas, E. Mikulaitė, įvairių organizacijų atstovai ir vyriausias „Naujienų“ red. Dr. Pius Grigaitis, ilgametis Dr. K. Griniaus draugas, 1905 metais įvedęs Suvalkijoje vadovavo lietuvių kovai prieš rusų valdžią.

Asmeniškai kalbą pasakė Tarptautinio Ūkininkų Internacionalo (Žaliojo) atstovas Krakovskis. To Internacionalo užuojautos telegramą pasirašė sekr. G. Dimitrovas.

Ne vien lietuviškame, bet visame pasaulyje gaudžiai nuskambėjo Dr. K. Griniaus mirties liūdnas atgarsys. Ypač giliai atjuočiame Dr. K. Griniaus mirtį mes, Argentiniečiai lietuvių balsiečiai, netekę vyriausio savo idolo ir visos demokratinės Lietuvos mylimo kovotojo.

Tūkstantai užuojautos telegramų pasiekė Dr. Griniaus našlę. „A. L. Balsas“ tapgi pasiuntė užuojantą. Ją pasiuntė Lietuvos min. P. Žadeikis iš Vašingtono, konsulas Vytautas Gylis iš Kanados ir kiti ministrai bei konsulai, spaudos ir organizacijų veikėjai. Net amerikiečių visuomenė ir aukšti pareigūnai pareiškė užuojantą dėl šio didelio lietuvių tautai nuostolio. Pirmutinis užuojautos telegramą atsuntė Chikago miesto mэрas, Martin H. Kennelly.

Skaudu netekus didžio Lietuvos sūnau, Dr. Kazio Griniaus. Jo gyvenimas tai pilna Lietuvos istorija, nuo Varpo laikų iki XX amžiaus pogrindžio.

Budėkime demokratinės lietuvių tautos laisvės sargyboje, vykdamie Dr. K. Griniaus skelbtuosius idealus!

B. K. A.

VACLOVAS BIRŽISKA

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų tautai prilygsta Kudirkai ir Basanavičiui, Lietuvos Liaudies 1926 metais išrinktas Respublikos prezidentu, samokslininku nuverstas, nenustoję dirbę iki paskutinės savo gyvenimo valandos. Amžinai užmerkė akis Chikagoje 5. VI. 1950, sulaukęs 83 m. amžiaus. Plačiau — sekantčiuose „A. L. Balsas“ numeriuose

medicinos gydytojas, mokslininkas, rašytojas, daktorius, varpininkas — demokratas, kuris nuolat mūsų t

# Pasaulis ir Moteris

## 11 MILLIJŲ PASAULIO MOTERŲ REMIA PABALTIEČIŲ BALSĄ

Pabaltijo Moterų Taryba, kuri jau nuo pernai metų gegužės mėnesio yra nuolatini General Federation of Women's Clubs narys, birželio mėnesį turėjo progą dar kartą laisvajam pasauliui pranešti apie bolševikų žiaurumą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Birželio pradžioje Bostone, Mass., įvykusiame 56 - tos moterų klubų federacijos metiniame suvažiavime Pabaltijo Moterų Tarybos atstovės: Tarybos pirmininkė estė Mall Jurma ir sekretorė Ligija Dirkenė, 11 milijonų organizuotų pasaulio moterų 2000 atstovių kalbėjo apie skandizingą birželio sukaktį Pabaltijoje. Jų kalba angliskai, lietuviškai ir estiskai vėliau buvo pertransliuota per 200 radijo fonų. Ir bendrai suvažiavime joms, kaip vienintelėms atstovėms tautų, esančių anapus geležinės uždangos, buvo skiriama ypatingo dėmesio.

Pabaltijo Moterų Tarybos atstovės išdalyjo daug medžiagos, nušviečiančios bolševikų darbus Pabaltijoje valstybėje, ir atsiskaitė, kviečiančių laisvą pasaulį išgirsti kankinamų tautų pagalbos šauksmą.

Ir naujai išrinktoji General Federation of Women's Clubs tautinio skyriaus pirmininkė H. C. Houghton ir tarptautinio skyriaus pirmininkė Sara Whitehurst pabaltietėms užtikrino 11 milijonų federacijos esančių moterų talką, kuri dar patikinta ir birželio 20 d. įvykusiame Sara Whitehurst pagėrimo pobūvyje, kuriame dalyvavo Maryland valstijos gubernatorius, Baltimorės miesto meras, Maryland universiteto rektorius, daug vietos spaudos, mokslo, muzikos, politikos darbuotojų. Čia Pabaltijo Moterų Tarybos atstovėms Mall Jurmai ir Ligijai Dirkenėi buvo suteikta progą kalbėti ir pareikšti poniai Whitehurst padėką už rūpinimąsi pabaltiečių reikalais.

Pabaltijo Moterų Taryba, kurių pirmininkė šiuo metu yra estė Mall Jurma, latvė Tekla Erdmanis-Eiskrauklis ir adv. Birutė Novickienė, birželio skaudžios sukakties progą paraginatos Amerikos Lietuvių Tarybos, išsiuntinėjo JAV senatoriams laiškus, kviesdamos kiek galint greičiau ratifikuoti Genocido Konvenciją. Dauguma senatorių jau atsiliepė. Jų tarpe yra ir senatorius Arthur H. Vandenberg, kuris šitaip rašo:

„Senato užsienių reikalų komitetas dar neturėjo progos atidžiai išnagrinėti silimos konvencijos, nes, buvo visa eilė kitų, degančių reikalų. Bet jūs būkite tikros, kad aš nepamiršiu jūsų nuomonės šiuo klausimu. Aš dar sykį pakartojau savo nusistatymą, kad šį reikalą labai nuosirdžiai palaikau“.

Kiti senatoriai taip pat palankiai atsiliepia Genocido Konvencijos priėmimo atžvilgiu. S. N.

— ST. PRAPUOLENYTĖ, mokytojaunaitė Anglijoje, yra į lietuvių kalbą išvertusi keletą anglių lyrikos dalykų.

## LIETUVĖS — DAILĖS DARBU UGDYTOJOS

Lietuvių dailės kultūros ugdyme moterys suvaidino svarbų vaidmenį. Jos dainavo dainas, sekė pasakas, niūniau savo mažiesiems lopsinėms, o paaugesnius mokė sutartinių. Dainuodamos grėbė sieną, dalyvavo pabaigtuvėse, pokyliuose, pasilinksminimuose ir vestuvėse, o mirusiams raudėjo liūdnam laidotuvių raudas.

Kiekviena mergaitė, dar piemenaitė būdama, jau rinko ir pyne pievų gėles, puosė savo darželį, rinko juosteles ir padėjo savo mamytėi drobės austi, o pažėjęs pati sėdė ir staklės prie keturynių drobių ir šešioliknyčių staltiesių.

Lietuvė didžiausiu pasisventimu rovē linus, juos klojo, mirkė, mynė, bruko ir šukavo, kad tik gražesnį pluoštą pasidarytų. Rudeniui, ilgais audringais, vėjuotais ir lietingais vakarais, rinkdavosi vienon grįžion prie šilto židinio viso kaimo verpėjos su verpėmis, kad visos bendrai prie balanos šviesos, dainas dainuodamos ir pasakas sekdamos, verptų ploniausias gijas savo baltoms drobėms. Jų gražių sutartinių ir įdomių pasakų už atsidėję klausydavo.

Su anstanciu pavasarį vyrai patatydavo stakles, ir čia prasidedavo tikrai kruopštus dailės darbas. Pirmausia spūliuodavo siūlus, paskui juos ampedavo, vėliau nerdavo į nytis. O pakabinti nytis, parišti pakojas buvo tikras galvosūkis. Pats įdomiausias menas būdavo užuosti pirmus šandukėlius sūvius ir sukurti, išrinkti ar iškašyti aukskiaušius. Mažieji broliai ir seserys taktininkaudavo, veriant nytis ir trinant šėivas.

Vyturėliams čyrenant ir dirvonams pradžiūvus, vyrai išėina į laukus pirmųjų vagų versti, o moterys vis tebedėsi staklėse, rinkdamos gražiusius raustus ir ausdamos puošnius marginius. Metal po metų vis pilnėdavo kraitinės skrynios. Čia būdavo sudėtos gražiausios juostos, priejuostės, sijaonai, kirklikai, užvalkalai, civilikai, rankšluosčiai, staltiesės, o taip pat numeriti mezginiai ir siuvinėjiniai.

Gražiomis šventadienio dienomis prasiverdavo senų klečių girgždančios dury, atsivėždavo margos kraitinės skrynios. Ir džiaugėsi lietuvi savo ilgu svajinų jaunystės metų dailės darbu, kurį ji suaudė visas savo mintis miteles...

Senovės lietuvių vestuvės būdavo tikra dailės darbų paroda. Į jas sueina ir jaunimas ir senieji, šventadieniškai pasipuosė, savo namų darbo drabužiais. Kraitvežiai sunkiai kelia ir vežimus kraitinės skrynias. Duos ni nuotakos ranka išima iš jų dovanas — įvairius dailės dirbinius ir juos dalina savo giminėms, artimiesiems ir kitiems vestuvių puotos dalyviams.

Čia vaikams, būdavo, numeta ant priepečio juostelę, močiutei užkabina ant kaklo stuomenį, kitam perrisa rankšluostį. Ir taip visus apdovanoja. Visi džiaugiasi ir gėrisi nuotakos aušiniais, o moterys išcupinėja kiekvieną jų siūlėlį, iškašioja vis sąsijas, kad tik daugiau patirtų ir vėliau visa tai perkeltų savuosna au-

## KLEBONO GASPADINĖ SUTVARKĖ PRANĄ BUDREIKĄ

„Sandara“ talpina pranešimą iš New Britain, Conn., JAV, kad Pranas Budreika, 30 metų, buvo areštuotas klebonijoje. Jį apkaltino gspadinė už tai kad kėlė triukšmą ir atsisakė prisisilinti.

Policijos teisme P. Budreika aiškino, jog jokių „tribelių“ nekėlė, o tik atėjo užsimokėti parapijinę duoklę. Teisėjas jį paleido, išspėdamas kad panašūs dalykas daugiau nepasikartotų.

Tais laikais vieninteliai lietuvių me no darbai ir buvo senovės kraiciai — sodžiaus dailė. Toji dailė su kraitinėmis skrynionėmis keliuodavo iš sodžiaus į sodžį, iš gryčios į gryčią, į savo visų supratą, priimta ir pamiltą. Ir vis darbščios moterų rankos rinko ir kaisė kasdien naujus audinių marginius.

Sodžinė visi džiaugėsi kiekvienu naujai išaustu, naujai pamatytu aukskiaušiu. Tada mūsų moterys dėvėjo gražiausius tautinius drabužius su plačiomis rinkinėmis juostomis, kaisytinėm prijuostėm, simtakvoldžiais languotais sijonais ir baltais, kaip sniegas, nuometais. Mūsų grįčių kėtėse buvo „abrūšinės“ su kabanciais astuoniaučiais rankšluosčiais, o lovos gražiai paklotos su civilikiniais arba rinktiniais pagalvų užvalkalais ir užklotos kryžikiemėm marškom. Šventadienio stalą dengė baltai šešioliknyčė staltiesės.

Lietuvė išiskus šimtmečius kūrė, ugė, skleidė ir palaikė mūsų sodžiaus dailę. Jų darbo vaisiais — sodžiaus audinių dailės dirbiniais ir tautiniais drabužiais ir šlandienės džiaugiamės ir mokomės ir jų grožiu gyvename.

— A. Tamošaitienė.



Birželio 10. 1950 m. p.p. Povilo ir Emilijos Pugzlytės Brazdžių namuose, Villa Lugano, įvyko gražios vaisės, jų vienturtės dukters p-lės Stasytės, gimtadienio progą. Prie vaisių stalų sukaktuvininkės tėvai ir artimieji

## MOTERYS NETURI BALSŲ 12 ŠALIŲ

Jungtinių Tautų surinktomis žiniomis, dvilykoje šalių moterys neturi teisės balsuoti ir negali užimti vietų valdžioje. Idomu, kad tarp tų šalių yra ir demokratinė šveicarijos respublika.

Šalys, nesuteikusios balsavimo teisių moterims, yra šios: Columbia, Costa Rica, Egiptas, Haiti, Honduras, Iran, Irak, Hashemite Jordan, Lebanon, Liechtenstein, Nicaragua ir šveicarija.

Trijose šalyse nėra žmonių renkami parlamentai: Etiopijoje, Saudi Arabijoje ir Jemene.

Keliose kitose šalyse, nors rinkimai yra, bet jie be vertės, nes valdžia iš anksto parenka tinkamus jai kandidatus ir žmonės negali už nieką kitą balsuoti, kaip tik už juos. Tokius apgavimus „rinkimus“ turi Sovietų Sąjunga ir kitos komunistų valdomos šalys. Jos faktiškai stovi vienoje eilėje su Etiopija, tik pastaroji ne vaidinauolia, kaip komunistinės „respublikos“.

## IS JAPONIJOS GRĮZO ONA PIKELIČĖ

Į New Haven, Conn., JAV, neseniai iš Japonijos grįžo Ona Pikeličė, išbuvusi ten metus laiko. Ji dirbo valdžios darbu ir mokino japonus anglų kalbos.

Ji yra vienintelė čia gimusi lietuvi tė, kuri moka kinų ir japonų kalbas. Ji baigė lotynų rytų kalbų skyrių Harvardo universitete. Taip pat ji gražiai kalba lietuviškai.

Ona Pikeličė negalėjusi ilgiau būti Japonijoje, nes vietinis klimatas jai sunku buvo pakelti.

— DAINA A. SKARULYTĖ, Erikyne, N. Y., Continental plokštelių firmai yra įdėnavusi dvi naujas dainas. Daininkei akompanavo Juozo Tamo orkestras.

— BERNICE SHIMELONIS (šimelionytė) dramoms artistu varžybose, Cleveland, Ohio, laimėjo pirmą vietą, kelionę į Holywood.

## Kasdieniniai Reikalai

### GRAŽIAI PAGERBTA JAUNUOLĖ STASYTĖ BRAZDŽIŲTĖ

### GARSĖJA URUGVAJAUŠ LIETUVAITE

Birželio 10. 1950 p.p. Povilas ir Emilija Pugzlytė Brazdžiai savo namuose Villa Lugano suruošė gražias vaises jų vienturtės dukters, p-lės Stasytės Brazdžytės amžiaus sukakties progą. Intelligentiška ir puikiai kalbanti lietuviškai panelė Stasytė gavo daug brangių dovanų, o vaisių metu pakelta visa eilė taurių už jos ir už vaisingų jos tėvelių sveikatą.

Svečių tarpe daug lietuvių jaunimo ir sėmynų: B. Eidukoniai, J. Aukštikalniai, J. Petroniai, A. Barzdžiai, S. Džingiai, „ALB“ red. K. Norkus, Kun. Černiauskas, Jurgis ir Juozas Morkūnai, P. Veteikiai, A. Rupleiniai, J. Juškai, Radio - Philco adm. Sr. J. Vidal Dominguez, C. Kazlauskas, B. Puodžiūnas, A. Šmitas, B. Kalkienė, A. Adomaitis, K. Arasimavičius, J. Jankauskaitė, J. Janulionis (s), Irenė Dalia ir Vytautas Grucdžiai, Adolfo ir Valerija Sruogai, Amalia ir Jurgis Strungiai, Monika Šlamas, D. Molodaitė, V. A. Cibavičiai, A. Misiūnai, E. V. Kairytė, A. Rinkevičiai, A. Geigai, P. Petrauskienė su dukra Birute, J. Lukšai, J. Skupai, A. Stancikai, J. Danabedian, J. V. Karpičiai, S. Čekauskas, C. Zukauskas, L. Vaitėkūnas, Palmira, Elvira ir Jonas Sprindžiai, Irenė ir Elvira Banilytės, Lino Smalietis, P. švenčėnas, J. ir L. Radžiūnai, A. M. Romano, J. Povilavičius, fotografai J. Zubrickas ir A. Kirstukas, Algirdas Trasišis, Nilda Čuys, Irenė Staskevičiūtė, A. Lukšys, J. Šaulys ir kiti vaisingų šeimininkų draugai. — Lakštingala.

Ponų Bartnikačių vyresnioji dukterė Hortencija sparciai žengia į Parnaso viršūnes. Su dideliu pasisekimu debiutavo Montevideo teatruose, dabar jau provincijos teatruose: Vergara, Melo, Trenta y Tres ir kitur. Jos pasirinktoji sritis — poezijos deklamacija, kuri jai nepaprastai sekasi ir sakyte sako, kad jai bus imanoma pasivyti garsiąją argentinietę Sin german, kilusią iš žydų šeimos.

Artistinis Bartnikaitytės pseudonimas — TELLY BARTIS. Tautinės Urugvajiečių Kultūros Komisijos prezidentas, Dr. Carlos Maria Rodriguez vertina mūsų tautiečių dūkrą šiais savo žodžiais: „Telly Bartis yra sugestinga ir jautri deklamacijos žvaigždė, įvertinta kaip viena iš talentingiausių interpretuotojų poezijos mene, ne vien kaip intelektuališka viršūnė, bet taip pat ir dėl savo turtingo balso, kuris ją daro dabartinės epochos virtuozę. Tai negincytina savo srityje artistė, kuri gyvena kaip būt, patį gražiausį savo karjeros momentą“.

Rašytojas Pedro Borba Salaberry, Teatralinio Urugvajaus Meno Mokyklos direktorius, urugvajiečių spaudoje yra pareiškęs: „Telly Bartis balse poezija atrado patį tikriausį savo didžiosios širdies aidą... didžiųjų mūsų pačių aukščiausią muziką, iš kurios visumenė gauna svečiausios sielos suderinimą“.

Panelės Telly Bartis tėvai yra „Argentinios Lietuvių Balso“ ir „Keleivų“ skaitytojai, taigi — ne svetimi lietuvių kultūrai ir demokratinė lietuvių visumenė. Gal tik todėl jų dūkra kalba gražiai lietuviškai, ne taip seniai yra davusi muzikos ir dainos pamokas lietuvių mokyklos mokiniams, neimdama jokio atlyginimo.

Mano likėjimai panelėi Hortensijai:

„Iškilus, nepamiršk tos tautos, iš kurios esi gimusi, nors ir ne Lietuvoje. Susikirk šeimą būtinai su lietuviu, o ne kitataučiu. Mėsrės šėimos retai kada būna laimingos“.

— Balso Korespond.

### MOKYTOJA STANEVIČIENĖ MOKYTOJAUJA

Is tremties atvykusi Urugvajun mokytoja ponai Stanevičienė su savo vyru agronomu, pagyvyje lietuvių mokyklos darbas.

Lietuvių mokykla, veikianti Kultūros Draugijos patalpose, savu laiku turėjo gana daug mokinių. Po karo joje mokytoja mok. čiūnelis. Tada buvo apie 30 mokinių.

Vyresniųjų nesugyvenimas suskaldė mokyklą į dvi dalis. Dabar Kultūros Draugijos mokykloje yra 15 mokinių ir juos mokina mok. p. Stanevičienė. Ši mokykla 18. 6. 50 turėjo savo parengimą, po kurio numatomas mokyklos augimas.

— RINGAILEI GUSTAIŲIENEI Philadelphiaj, Pa., buvusiai Hanau tremtinių stovyklos ir dabar Philadelphiaus lietuvių tautinių šokių grupės vadovei, padaryta sunki gerklės operacija.

— EDITH PILVELYTĖ iš New Britain, Conn., JAV, gegužės 8-12 d., 1950 dalyvavo JAV slaugių dvimetiame kongrese. Ji atstovavo savo distrikto slaugių sąjungą.

— EMILIA SIMONYTĖ — MARIŲKLIENĖ, jos vyras Stanislovas ir dukterė Wanda, gyvenanti New Yorke, pršoni atsiliepti šiuo adresu: Srta. Natalija Šimonytė, Sarmiento 1322 Buenos Aires Argentina.

— REIKALINGOS virėja ir patarnautoja. Reikalinga turėti cedulas ir rekomendacijas. Geros algos: Callao 1531, 5 aukštas; tel. 44-2256.



HORTENSIA BARTNIKAITĖ, kurios scenos vardas yra Telly Bartis, Urugvajuje pagarsėjo kaip geriausia deklamautoja. Lotynų pasaulio poetų kūrinius ji deklamuoja ne tik Montevideo, bet ir kituose Urugvajaus miestuose, dirbdama Vergara kino Dazer programose.

## TRAGEDIJA?!

Tragedija? Tragedija, jei kai kurie mūsų vaikai nekalba gražiai lietuviškai, nes neturėjo progos jos išmokti ne dėl tėvų noro, bet dėl aplinkybių?

As tikiu, jog tos tragedijos nėra, kaip nėra lietuvių, šiek tiek susipratusių, kuris būtų nemorėje, kad jo vaikas ar dukterė nekaltėtų lietuviškai.

Lietuviams įvyko daug, visuomet buvome persekiojami dėl mūsų atviro širdies, dėl mūsų nuolankumo.

Kentėjome... Gal šiek tiek, ir tyčia noriu ši klau sųmą pastatyti esantiems lietuviams kodėl tai įvyko.

Gal daug asmeniškumo bus mano straipsnyje, bet tikiu, jog paliesiu ir kitus.

Kuomet buvau dar linotipistas, kur spausdino „Lietuvių Balsą Argentinoje“, man besikalbant pasakė dr. Ožinskas: jog gera būtų lietuviui, bet reikia ir kitus, t. y. vaikus daryti lietuviams. Mano vaikas supranta lietuvių kalbą, nekalba kaip daugelis, nes nemoka puikiai, bet, as tuomet dr. Pranu nieko neatsakiau, tai buvo prieš tiek metų, bet nepamiršau jo žodžius: jie buvo teisingi.

Pamiršo vienas: stūny palikau keturių metų, kuomet mane ištrėmė iš Argentinos dėka ko?

Tepasako dr. Norkus, kuris irgi praleido savo Kalvariją dėl tų pačių smetonos, ne Lietuvos, valdininkų.

Kas mane prigavo, kad grįžti čia ir galėti auklėti vaiką lietuviškai, jei ne vienas lietuvis Montevidejuje? Žmona dirbdama negalėjo saugoti sūnų kalbos atžvilgiu, kuomet buvo duos klausimas?

As tai žinojau, grįžau, jau neįstengiau jį išmokyti puikiai lietuviškai kalbėti, bet išmokiau jį ispanų kalbą pamilti ir ginti savo tėvų tėvyne. Jis bene pirmas parasė elerastį ispanų kalba, kur priminė Vytautą, mūsų tėvyne, smerkdamas rusų okupantus. Jis toks liko!

Sakyk, dabar, drauguži, koks tu bebūtum, ši tą pasiekiau, bent norėdamas palikt jį lietuviškai, nors kita kalba?

Turime, Milošą, turime mūsų buvusį pasiantinį Rusijoje, Jurgį Baltrūnaitį, kurių vienas rašė prancūziškai, antras rusiškai, ar mes jų išsivadame

## ar juos gerbiame?..

Nelyginsiu nei per plaukėlį mano sūnų su jais, bet mums nereikia tarp vietinių, kuomet jau jie piliečiai, lietuvių, kurie skelbtų savo tėvų skausmą dėl paverptos tėvynės ir kiek galėdami veiktų į vietinę valdžią, kad paremtų mus Argentina, antroji mūsų tėvyne. Tarptautiniuose nutarimuose?

Pripažįstu, jog daug geriau: vaikas temoka tėvų kalbą, bet jei aplinkybės to neleido, o visgi jį išauklėjo lietuviu, nors ir svetimoje kalboje — jis smerktinas?

Daug gal asmeniškumo įmečiau, bet, gerbiamejį, kartais reik duot pavyzdį ir as tikiu, jog geresnis buvo pavyzdys šv. Pranciškaus, kuomet papa pasakojo kas jis yra, kas buvo, negu Boccio, kuris papasakojo apie kitus slėpdamas savo asmenybę.

Ir apie tai reikia pagalvoti labai daug: ne rožėmis buvo klotas mūsų kelias užsienyje: daugelyje šeimų dirbo abudu ir vaikučiai liko pas svetius; neturėjome mokyklų, o kurios atsirado — labai pasiekiamos buvo?

Mane šis klausimas senai graužė — patikiu jį lietuviškam visuomenės teismui ir daug man ramybės atnešų, jei ir kiti išsireikštų šiuo klausimu.

Mano sąžinės ramybei šiek tiek duoda, jog galiu pasiteisinti dėl mano ypatingų aplinkybių, bet dar daugiau, jog s. Amerikoje turime ir turėjome veikėjų, kurie nemokėjo lietuviškai kalbėti, bet daug padarė lietuvių, nes tėvai suteikė jiems lietuvišką dvasią.

Ar reik taip pulti lietuvių vaikus, kurie ispaniškai kalba, bet gerbia ir savo tėvyne, Argentina, ir visa darys kaip argentinai per Argentina, kad Lietuva būtų laisva?

Atsakys kiti. St. Misėikas.

## Danutė Gilvydienė

diplomuota modistė Rio Cuarto 3244 Buenos Aires

MOTERYŲ PLAUKŲ KIRPEJA IR ŠUKUOTOJA „OLIMPIA“

Moderniškias galvos dabinimas c. Camacuá 78 (Rivadavia 6600) Tel. 63-8575 — Bs. Aires (vyksta į klijenčių namus)

## KRONISKOJO NUOVARGIO PRIEŽASTYS

American Medical Association žurnale Chicagojos gydytojas Dr. Sidney A. Portis rašo, kad kroniškas nuovargis gali pareikti nuo susijaudinimo (emotional stress) ir netinkamo dieto. Nuovargio varginami neturi pradžūrti gerų pusrųčių svarbos. Ypač moterys tankiausiai valgo labai mažai pusrųčių ir todėl tankiai išlieka iš darbo dėlei nuovargio. Taipgi abelnai reikia daugiau kreipti atydos į tinkamą dietą; vengti cukraus, alkoholio, tabako ir spinginto maisto.

## JAV GYVENTOJŲ AUGIMAS

Federalinis Cenzo (žmonių surašymo) Biuras apskaičiuoja, kad dabar gyventojų skaičius Jungtinėse Valstybėse pasiekė 150,000,000. Tai didelis skaičius. Vakariniam pasaulyje nėra nė vieno krašto, kuriame gyventų tiek daug žmonių, nors kai kurie jų yra didesni savo platu (Kanada ir Brazilija).

Gyventojų skaičius Jungtinėse Valstybėse užaugo daugiausia per paskutinį šimtmetį. Pradžioje jisai didėjo palengva. Reikėjo daugiau kaip 200 metų (nuo 1620 iki 1880), iki buvo pasiekta 60 milijonų. Paskui augimas ėjo suoliais: daugiau kaip milijonas kasmet.

Per 40 metų (nuo 1880 m.) tie 50 milijonų padvigubėjo; per 70 metų — patrigubėjo.

Kai Amerikoje 19-jo amžiaus antroje pusėje (ypač po Plietinio Karo) ėmė sparciai plėstis pramonė, žmonės važiuo iš visų pasaulio kraštų ieškoti čia uždarbių. Amerikos laisvė traukė, kaip magnetas, europiečius, kurie bėgo nuo despotu. Iki pirmojo Pasaulinio Karo imigracija buvo tokia didelė, kad, jos nesuvaržius, čia būtų privažiavę kažin kiek milijonų.

Dabar gyventojų skaičius auga daugiausia „natūraliu“ būdu. Pereitame amžiuje Jungtinės Valstybės dar buvo žemės ūkio kraštas. Dabar apie 60 nuosimčių žmonių gyvena miestuose. Žemės ūkiu verčiasi mažuma.

## AIRIŲ PATARLĖ.

Jei nori, kad tave peiktų — vesk; jeigu nori, kad tave girtų — mirk.

## GREIT APSISUKANTI TARNAITĖ.

Gdytojas: — O kaip šiandieną jaučiasi vaikas? Tarnaitė: — Labai prastai. Atrodo, kad greitai mirs.

Gdytojas: — Bet ar tamsta davei kas valandą po šaukštelį vaistų, kuriuos buvau palikęs?

Tarnaitė: — Ne, as juos visus atidaviau iš karto, kad greičiau išgytų ir taip nevertų.

## GERA APSAUGA.

Svečias restorane: — Bet ši mėsa atrodo sugedusi? Tarnas: — Nesibijok, tamsta, daktaras gyvena antroje aukšte, gi vaistinė yra čia pat už sienos.

## NELEIDŽIA KALBĖTI.

Žmona: — Kaip tu išdrįsai mane prie svečių barti? Vyras: — Brangioji, kai esame vieni, tu man neleidai nė žodžio išarti!

## BAIKŠTUS VAGIS.

Teisėjas: — Jeigu sakai, kad esi radęs šį laidrodėlį ant kelio ir nemanei pasisavinti, kodėl jo nenunešei policijai? Vagis: — Atvirai pasakysiu, jog su policija nemėgstu susitikti.

## APSIVEDIMO TIKSLU.

— APSIVEDIMO TIKSLU: Norėčiau susipažinti su lietuvaite panele arba našle dėl vedųjų tikslo. Greit manytėia vestis, kad būtų dora ir rimto notūro, tikro manymo gyventi, maždaug nuo 23 iki 40 metų amžiaus. As turiu amžiaus 42 metus. Tikybos esu luteronų. Mano darbas yra ant visuomet; dirbu Geležinkelio bendrovėje ir gyvenu savo namuose Rašyti šiuo adresu: Sr. Albertas Negratius, Totoras, F.C.N.G. Belgrano, Prov. Santa Fé. (903-4)

## VAIKŲ KAMPĖLIS



### ŠVYTURELIUI

Pasakyk man, švyturėli, Kurs per naktį čia švietei, Ar miegučio nemorėjai, Ar mus plaukiančius matei?

Ar matei, kaip supos laivas, Čiziant vėtrai vakare, Ir kaip mojavau tau iš laivo šimtą kartų kepure?

Pasakyk man, švyturėli, Kurs per naktį čia švietei, Ar akių nepažūrėjai, Ar mus jūroje matei?

### JUODAS KATINĖLIS

Tai turiu as katinėlį — Kaip negriuką, juodą. Kartais noriu jį nuprausti, Bet jis nesiduoda.

Prisitykojes pagaunu, Kai jis laka pienu. Negaliu as jo nuprausti, Juodas jis vis viena.

Bėkit, vyrai, pažidreči, Ar tai ne kipsiukas? Ne, tai mano katinėlis Po kamarą sukas.

Bėkit, moterys, laikykite! Bėga kieman puodas... Ne, tai mano katinėlis, Kaip negriukas, juodas.

Leonardas Žitkevičius.

# Apvertina Sukaktis

2. Masiniai lietuvių vežimai ir trėmimai.

1941 m. birželio 14 d. jau iš vakaro buvo mobilizuoti visi sunkvežimiai ir suvaryti į miestų, miestelių aikštes. Geležinkelių stočių atsarginiuose bėginiuose paruošti gyvuliniai ir prekiniai traukiniai. Vieniems toki sunkvežimiu suburimas atrodė įtartinas, kiti apie tai net nežinojo. Visi laukė karo, kaip išganimo. Tremtinių lietuvių sąrašai NKVD buvo kruopščiai ruošiami nuo pat pirmų okupacijos dienų, ruošiami ir p. numatyti išremiti stropiai sekami, neišleidžia mi iš akių.

Ir štai naktį iš 14 į 15 birželio padujėjo voros sunkvežimiu su šnipais ir ginkluotais iki danų asizjais, pagal iš anksto gerai paruoštą planą, lie tuvių aukų žvejoti. Tik tas visą šį siaubą gali suprasti, kas savo akimis šiuos žiurkinius matė, išgyveno. Okupantų padaliniai per įstaigas, fabrikuos, mokyklas ir kt. visuomenę skelbė, kad vežama tik visuomenės atmatos, paleistuvės, nusikaltėliai ir kt. Tačiau nieks tam netikėjo, nes matė kas vežami. Lietuviai, pažadinti iš miego turėjo per trūkų laiką apsi- rengti, vieniem leido, kitiem ne paimiti kiek drabužių, maisto ir greit su- grūdę į sunkvežimį, skubiai vežė į stotį, kur laukė iš anksto paruošti gyvuliniai ir prekiniai, neišvalyti vagonai užkaltais langais ir grūdė į juos atvežtus nekaltus lietuvius, neatsi- žvelgdami į tai ar buvai tarnautojai, darbininkai, ūkininkai ir p. ar esi se- nas, vos paeinatinis, aklas invalidas ar moteris, naujagimis, ligonis ir t. t. Vežė ir mažus vaikus, kad ir be tėvų ir atvirščiai. Sausakimiai prigru- dę vagoną į užrakindavo ir dar užkal- davo. Tai buvo baisioji naktis. Vežimai nesiliovė nė rytą — tęsėsi ke- lias dienas iš eilės, veik visą savaitę. Uniformotų raudonųjų banditų sunk- vežimiai skriejo visiais keliais, kele- liais po visą kraują ir asaromis ap- lakstytą pavergtąją Tėvyne. Vienus „naujų vergų“ traukinius išleido grei- čiau ir „plačiau tėvyne“, kitus dar kelias dienas išlaikė sausakimiai pri- grūstus iki gavo įsakymus išvykti. Užkaltuose vagonuose lietuviai trō- ko be vandens lašelio, mirė ir nauja- gimiai, ir moterys ir paliegaliai ir net ažuolai, moterys gimdė, sukūsi pa- galbos, lavonai dvokė — sovietų dur- tuvas aziatų rankoje į nekaltų žmo- nių simanas, pagelbos šauksmus, pra- symus buvo abejingas, kurčias ir žiau- rus. Prie išremitųjų niekas nebu- vo priežiūdamas.

Ir taip per tą pirmąjį masinį veži- mą į tolimą Sibirą, Kazakstaną, Tur- kestaną ir kitų priverčiamų darbų vergų stovyklų vietovės buvė išvež- ta virš 40.000 nekaltų lietuvių.

Ir už ką? Vieni už tai, kad Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais norime ir būti. Tą garbę gavome užimę. Jei ir neturim leist pražūt.

(Prof. Sauernei, XIX šimt. „Auzra“)

Nepoligam turėjo sekti antras, tre- čias ir t. t. vežimai — trėmimai, ku- rių nespėta įvykdyti dėka prasidėju- siam nacių — sovietų karui (birželio 22 d.). Prasidejęs karui sovietų „ne- nugalimoji armija“ tik žiūrėjo kur- nesti savo kudašų, kaip pakliūti nei- laisvėn.

Pirmasis vežimas nors ir gerokai

prareтино partizanų vadų eiles, tačiau tūkstanteriojai padidino partizanų ei- les, jų ryžtingumą ir kovingumą.

3. „Tyliai, tyliai teka Nemunėlis“ — Lietuva laisva!

Vos tik birželio 22 d. 3 val. ryto išgirdo modernų bombonešiu nesu- kačiuojamą eskadrilijų skridimą ir bombų sprogimą, prabilo Lietuvos Ra- dio: „Tyliai, tyliai teka Nemunėlis“ ir visoje „pavergtoje Lietuvoje“ su- kilo lietuvių partizanai, užkirsdami kelus trauktis žiauriems okupantams, juos visokeriopai naikindami arba vy- dami juos iš Lietuvos. Žygiuojantį vokiečių kariuomeni teko tik vonejio kitoje vietoje rimčiai susidurti su bė- gančiais sovietų kariuomene. „Pavergtą Lietuvą“ valė nuo burliokų ir azi- jatų lietuvių partizanai. Lietuvos Radio pranešė, kad Lietuva yra vėl laisva, nepriklausoma valstybė, prane- še naujas pulk. K. Skirpos sudarytos Lietuvos Vyriausybės sąstata ir t. t. Dėja pulk. K. Skirpai Vokiečių nacių vyriausybės neleido atvykti išlaisvin- tuose Lietuvoje. Nors dar krašte ir bu- vo užsilikę būriai okupantų kariuome- nės, tačiau kiekvienam Lietuvos kaimelyje suplevėso Lietuvos trispa- lė, dar daugiau išsintindamos bė- gančius okupantus, kurie degdami kerštu, kur dar spėjo ir galėjo kan- kindavo ir žudė nekaltus žmones, plė- šė trispalvę, degino kaimus ir p. Ir šioje žūtutinioje kovoje žuvo daug lietuvių partizanų, ypatingai jauni- mo, daug nekaltų eilinių žmonių.

4. Rudųjų nacių formali okupacija.

Nauja laisvė neteko Lietuvai pasi- džiuginti, nes rudas okupantas jau- šios „viršžmogiu“, nenorėjo suprasti tikrosios padėties, greit pašalino Lie- tuvos Vyriausybę, nesileido į kalbas, tik įsakinejo, skaitydamas Lietuvą sa- vo karo grobiu. Lauktai anšrai ne- patekėjus prasidėjo naujos sutemos, tik jau jos buvo ne raudonos, bet ru- dos. Lietuva vėl pajuto naujo oku- pantų skaudžią leteną.

Tačiau lietuviai nenuleido rankų. Pradėjo vėl veikti pogrindis. Ir vėl suėmimai, vežimai darbams į Vokie- tijos fabrikuos, ūkius ir p., sušaudy- mai, kacetai ir t. t. Gestapas (nacių NKVD) veikė ir dirbo išsijūsojęs. Su- sidarė Vyriausias Lietuvos Išlaisvin- timo Komitetas (VLIK), kuris trems- tyje prasilenkęs su tuo metu (1943 m. spalį 14 d.) pasirašyta konstitucija, gerokai perstorganizaves, nušalino ko- vingiausius ir daugiausiai gyvybių pa- aukavusius nacionalistus, pasipildė nekovingomis politinėmis partijomis likusiomis be armijų, kurių dar Nepr. Lietuvoje nustojo veikti arba buvo marinuojamos, veikia ir dabar Vokietie- joje.

5. Masinis bėgimas iš Lie- tuvos.

Vokiečiams pralošus karą ir trau- kiantis iš Lietuvos 1944 m. ir vėl bi- rželio mėn. raudonųjų šarancijų masė vėl ima veržtis iš išvargintų, nuolin- tą Lietuvą, peržengia Lietuvos sieną ir antru kart ją okupuoja. Lietuviai, kuriems dar pirmas Sovietų okupa- cijos padarytos žiaždos nespejo užgyti, kas spėja ir kuo gali trauktis tolyn, į Vokietijos pasienį, vis dar turėdami vilties, o gal raudonoji banga bus su-

laikyta. Visi keliai užgrūsti besitrau- kiantis vokiečių daliniais ir mūsų pabėgėliais. Kas nesiržo eiti į miš- kus, partizanais, tas skaudancia šir- dimi žengė bei važiuo per Lietuvos — Vokietijos sieną. Nuo raudonojo siaubo gelbėjosi ir seni ir ligoniai, ir jaunimas ir raiši nesibijodami pažeminimo, sunkaus darbo bado ir bombardavimų, bėgo visi kas tik spėjo ir galėjo į vakarus, vildamie si pasiekti vakarų sąjungininkus, nes anapus geležinės uždangos gyvenimo nėra, nėra nė panašumo į gyvenimą, yra tik žiauri rytietiška baudžiava, didžiulis tautų kalėjimas.

Net senutė Snieckienė, garsaus NKVD budėlio Antonijaus Snieckaus motina ir ta su visa gimine apeleido išgamos šūnais su svetimą kariuome- ne okupuojamą gimtąją žemaitiją, sa- vo ūki, pasimdama į tremtį nors sau- ją Lietuvos žemės, kuri, jai mirus, buvo užberta ant jos kapo Hanau (Vokietijoje).

## KALBA IR SPAUSDINTAS ŽO- DIS ISLAIKYS LIETUVYBĘ

Tūlą laiką Lietuvoje kai kieno bu- vo manoma, kad ir lenkiškai kalban- tis lietuvis gali būti Lietuvos patri- jotas. Net buvo spausdinami laikraš- čiai lenkų kalba, tokiems „lietu- viams“.

Kitų dar ir dabar klaidingai ma- noma, kad gali būti geras lietuvis, kuris vieton savo kalbos naudoja tik svetimais: pav. anglių, ispanų, lotynų ar kt.

Gvildendamas lietuviybės išlaikymo klausimą senas žurnalistas A. Kel- mutis „Naujienose“ sako:

„Befėsant priemonių lietuviųbei stiprinti, reikia imtis tokių dalykų, kurie galėtų žmogaus širdyje susitri- pinti meilę tai tautai, iš kurios jis yra kilęs. Kalbant apie tai, čia reik- tų paliesti bendrai visus lietuviškus dalykus. Kada aplinkybių priverstas žmogus pasišalina iš savo tėvų žemės, jis dar pats savo prisiminimais tą meilę tėvynei išlaiko savo širdyje, bet ne visada kaip reikiant ją gali perduoti savo vaikams. Čia į pagalbą gali ateiti spausdintas žodis. Taigi tam tikros knygos daug gali šiam rei- kalui padėti. Trumpai kalbant, mes jau dabar jaučiame, kad pasigendame tokių spaudinių, kuriuose rimtai bū- tų aprašomas ne tik mūsų tėvynės bendras vaizdas, bet ir žmonių vers- lo šakos. Mūsų tautiečių pasireiškęs įvairių rūšių menas taip pat yra ge- ras paskatinimas didesniams asmens pasiryžimui išlikti lietuviu. Turėjo- me gražaus laiko Vokietijoje, kada galima buvo tinkamų leidinių išlei- sti, bet to nebuvo padaryta, nes daug kam atrodė, kad užtenka šiaip jau kokių knygpaikių, duodančių leidė- jiams didesnę pelną. Jei šituo daly- ku būtų buvę pirmiau pasirūpinta, tad šiandien plačiai skelbiamas „Lie- tuvių Kalbos Vadovas“ seniai jau būtų buvęs kiekvieno susipratusio lietuviu rankose.

Kalbėdamas apie tautinių švenčių minėjimo svarbą, norėčiau čia dar trumpai priminti, kad Lietuvos Steig- amino Seimo susirinkimo data pasu- kiojais laikais praleidžiama neka- ne neįvertinama. Tuo tarpu visose kito- se tautos panašios istoriniai įvykiai kasmet atšvenčiami. Jei Vasario 16 dienos deklaracijoje buvo numatytas Steigiamasis Seimas, iš kurio buvo laukiama, kad tik jis turės galutinai nustatyti Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybė- mis, ir jei iš tikrųjų taip yra buvę, kad tas Steigiamasis Seimas, išrin- ktas visu gyventojų demokratiniu būdu, susirinko 1920 metais gegužės 15 d., tad visa tai tyliomis negali būti praleidžiama. Teisybė, Lietuvos šven- čijų įstatyme buvo pažymėta gegužės 15 diena kaip tautos šventė, ir šioje šventės figi 1926 metų džiaugsmingai buvo minima. Šitos šventės proga kaip tik galima buvo įdiegti mūsų priaugiančiam jaunimui gražių bei kil- nių minčių ir tuo būdu bendrai stip- rinti meilę mūsų kraštui, mūsų tėvy- nei Lietuvai, taip pat ir mūsų gim- tąjį lietuvių kalbai. Dabar, 1950 me- tais kaip sukanko 30 metų nuo to Steigiamojo Seimo susirinkimo, taigi tai buvo gera proga atgaivinti gegu- žės 15 dienos tautinę šventę. Trumpai kalbant, mes turime dabar ypatingą dėmesį kreipti į lietuviškų knygų lei- dimą; turime taip pat reikiamų kny- gų išleisti ir svetimomis kalbomis, kad galėtume geriau išaiškinti dabar- tinę Lietuvos padėtį. Turime taip pat gražiai išnaudoti visas savo tau- tines šventes ir susijusius su jomis

Būkime tikri, kad Lietuva vėl bus laisva.

JONAS MASIOTAS.

\*) Netiesa, kaip kad „Lietuvių Ke- lyje“ rašo slapukas, kad Peleckis — Goldmanas visada buvo geras lietu- vis. Su komunistais susidėjęs jau 1919 m. Kurį laiką dirbo Lietuvos Atstovybėje Rigoje ir buvo atleistas. Kodėl? Todėl, kad buvo sovietų už- verbuotas, buvo jų agentu, tik mokė- jo gudriai (pagal sovietų žinomus me- todus) nesusišarusiai visuomenei dūmti akis, dangstyti „lietuvišku- mo kauke“. Tą patį galima sakyti ir apie jo žmoną, tik pagal savo tempe- ramentą, nevisada išlaikydavo kaukę.

J. M.S.

## VEDYBINĖ GARANTIJA

(Pagal dainą: „Žalioj gi- rioj medeliai braškėjo“).

Sity parke medeliai braškėjo. Kaip dypukas mergaitę mylėjo. — Oi, Dorothy, tu mano brangioji. Kam tiek daugel dypukų vilioji? — Aš neadaugel dypukų vilioji. Tik nuo vieno žiedėli nesioji. O kai jis jau man žiedą nupirko. Oi negreit atsisveikins su kirka. Dieną naktį tempus jungą, kaip jautis. Ir išmokys puikiai baltinius plauti. Jis privalo gerai tą suprasti. Kad mane būtina turės vesti. O jeigu pabandys suviloti. Prieš teisėją turės atsisoti... O tas žiedas papasakos viską; Ne veltai jis ant piršto taip tviska. — Tai garantija puiki, per velnią! — Mastė jis, ranką spausdamas švelniai. Sity parke medeliai braškėjo. Kaip dypukas Dorothy mylėjo. —

Gervazas Maukelė.

(Australijos Lietuvis)

# Lėkite dainos...

EINA GARSAS NUO PAT VILNIAUS

Eina garsas nuo pat Vilniaus, žirga reiks balnoti; Daug kryžuočių nuo Marburgo Rengias mus terioti.

Pasilik, sesute, sveika, Nuramink širdelę, Gal sugrįšiu nepražuves Į tėvų šalę.

Daugel turto pas kryžuočius Nuo senos gadyinės; Anksu žiba miestų bonės, šilko pilnos skrynės.

As parnešiu sau iš Prūsų Plieno kardą briedą, Tau, sesyte, šilko skarą, Diržą auksu lieta.

Jau pavasaris išašo, Gieda vieversėlis, Nebegrįžta nuo Malburgo Mielas bernuželis.

Saulė leidos, tuvo kova, Krauju daug tekėjo, Mylimasis dėl tėvynės Galvą ten padėjo.

Mano draugės gieda linksmos Ir šilkais dabinas, Man gi ašaros tik žiba Ir kapai vaidinas.

Nekalbėsi, bernuželi, Man meilų žodelių, Neužmausi auksu žiedo Ant batų rankelių.

SUDIEV, KVIETKELI

Sudiev, kvietkeli, tu brangiausias: Sudiev, ir laimė mano biednam, Matau — paskyrė taip Auksčiausias, Joga vargt ant svieto reik vienam...

Štai diena jau ir ta adyna, Kurioj man reikia atsisikirt, — O, širdis alpsta... Dievas žino, Kaip reiks gyvent ir kur numirt!

Ir dilgė ne visur žaliuoja, Šaka be rasos neprigis, Ir medis pakirstas svyruoja, — Kaip mano širdis bepagis!

Aušra mano nepriėdus skaitumo, Nei ramus vėjas nuramins, Nei saulė neatnės linknumo, Nei tamsi naktis užmigdys.

Kaip gali rasa skalsiai krinta, Taip mano ašaros riedės, Jau galėstis man širdį kremta, O kas kentėti man padės!

Neg tik berželis svyrūnelis, Per amžius verkdams man' supras, Neg tik prakalbins tas paukštelis, Kurs savo lizdo nebratas.

Kas dieną ašarų man pietus Atnės nelaimių debesis... Nors kryžiai kris kaip smarkus lietus, Bet meilės tik nebužgeys.

Mylėjau tave ir mylėsiu, Kol mane žemėmis užkas, Sparnuotoms mintimis atleiksiu, Ir svieto gale širdis ras.

Ir tavęs niekur neužmirsiu, Jog dūšia mano čia paliks, Tegul iš meilės ir numirsiu — Mirtis dėl meilės Dievui tiks.

Įvairius susirinkimus, vaidinimus, gegu- žines ar piknikus. Kai mūsų žmonėse ta tėvynės meilės kibirkštis tolydžio bus kurstoma, tad ir kovotojų eilės dėl Lietuvos laisvės atstatymo stip- rės ir didės“.

KUR PRAPUOLĖ TAS KELELIS?

Kur prapuolė tas kelelis, Kurs pro kryžių ūjo? Kur paliko ta seselė, Kur mane mylėjo?

Jau tas kelias užvertetas, Daržas padarytas, Ir daug ašarų išgerta, Sesuo išvaryta...

Eisiu, eisiu tuos namelius, Kur ana gyvenė — Pažūrėsiu, bene rasiu Jūs brolių bent viena.

O gal gyvą dar tebrasiu Seną motinėle, Kur norint kiek paguos man', Pasakys dukrele.

Ir nuėjau per laukelius, Pro žalias gireles, Dėsaudamas, vaitodamas, Lidsams asarėles...

Oi nelaimė, ką aš matau? Širdį vėr kaip yla: Numylėtoj mano vietoj Gyvena barzdyla.

Nebėr jos brolio nė vieno: Visi išvaryti. Ir senutė motinėlei Vartai uždaryti...

Oi, motute motinėle, Kur tavo dukrele? Gal kukoja ten Samaraj Kaip gegužėlė.

Oi, Dievuliai! kad galėčiau Lėčiau per dienas nakteleis Kaip paukščiai skraidyti, Meilės aplankyti...

LIETUVA BRANGI

Lietuva brangi, mano tėvyne, Šalis, kur miega kapus didvyriai. Graži tu savo dangaus mėlyne, Brangi, nes daugel vargų patyrei.

Kaip puikūs slėniai, saunos Dubysos Kalnai, lyg rūtos, miškai žaliuoja, O tuose kalnuose sesutės visos Maloniai graudžias dainas dainuoja.

Graži tu mano, brangi tėvyne, Šalis, kur miega kapus didvyriai. Ne veltui bočiai tave taip gynė, Ne veltui dainiai plačiai išgyrė.

BIJŪNELIS ŽALIAS

Bijūnelis žalias, Bijūnelis gražas, Bijūnelio žali lapai, Raudoni žiedeliai.

Bijūnelį lenkiau, Gražiūs žiedus skyniau, Gražiūs žiedų bijūnelio Vainikėlių pnyiau.

Ėjau per kiemelį, Pro vsnių sodelį, Ir sutikau bernuželį Vysniųjį sodely.

Bernuželis jaunas, Bernuželis gražas, Bernuželio, kaip bijūno, Raudoni žiedeliai.

Ėjau per kiemelį, Pro vsnių darželį, Ir sutikau merguželę, Rūtelijų darzelį.

Mergužėlė jauna, Mergužėlė graži, Mergužėlės gelvos kasos Mėlynos akelės.

# Dantukai

STEPAS ZOBARSKAS

III

Nuo tos dienos Gaigalas pradėjo mažiau bevaiškiooti po miestelį, nors su klebonu vis teapaliekė glaudžius ryšius. Pavakary, uždaręs vaistinę sėsdavo ant dviračio ir leisdavosi vieskeliu. Pavažiavus porą kilometrų pakalnėn, tuoj už kryžkelės, baltavo didelė, klevais apsidota sodyba. Ten jo laukdavo išsipaunusi, susišukavusi, ne tik rankų panages, bet ir ko- jas svari ai nusmazgojus Vilkonienė.

Mirus vyrui, gyveno vieniša, atsis- kykusi nuo pasaulio. Neidavo nei į vakarus nei išgertuves, nors juto, kad širdžiai darosi kasdien vis labiau ankšta. Subatvakariais, kai atsisė- davo prieangy, pasiremdavo abiem rankom ir ligai rymodavo. Kartais pasidarydavo taip graudu, taip kaž- ko ilgu, kad vos vos begalėdavo kvė- puoti. Taip pradėdavo graužti go- mury užspringusios ašaros. Naktį ar prietemoje dažnai pasigedavo arti- mos rankos, galinčios paglostyti ka- sas, suspausti delną, patapsnoti per įkaitusius skruostus. Ji buvo pasiil- gusi širdies ir užuojautos. Kitiems ji tačiau nepadarėdavo savo sielvart- o. Tikslai kai vaistininkas, kaiteiru žvilgsniu pažvelgęs į akis, prisilietė rankomis smakro ir akis, prisilietė- gale apžiūrėtinė dantis, ji pajuto nuo- širdų dėkingumą tam pirmą kartą re- gimam žmogui. Kad taip visą gyven- nimą! Nuo ryto ligi vakaro ir nuo vakaro ligi ryto!

Didesnės dienos dalį praleidęs be- ruošdamas mikstūras, vaistininkas sa- kėsi čia galis pasislėsti. Jis tik dabar pajuto, kaip šurkėčiai vyriškiai pri- gimčiai trūksta moteriško švelnumo. Ir nors žodžiais nei jis nei ji nepraš- tarė, kad būtų gera dalytis bendru duonos kepalu, melžti tas pačias kar- ves, prausiti to paties šulinio vande- niu, vis dėlto neregima ranka juos arčiau ir arčiau rido.

— Aš manau, kad reikėtų dar pris-

tatyti trobesį prie vaistinės, — sakė jis. — Pimigo man nestinga. Jeigu kartais...

Nors jis ir nebaigė žodžių, bet naš- lė vis tiek suprato ir, lengvai, vos pa- juntamai, spusterėjo svečiui ranką.

— Kažin, ar nereikėtų kitais me- tais aukštumas užsėti žirniais? — klausė po to ji. — Žemė prie molio.

Jis truputį pagalvojo, pasikasė žan- denas ir atsakė:

— Tikrai geras sumanymas. Bet slėnį, mano manymu, geriausia li- nais — linai bus brangūs, aš jau ži- nau iš meščiūnių, iš tų, pas kuriuos vaistus perkū.

— Teisybė, daug kartų norėjau pa- klausyti ir vis kažkaip užmiršdavau: iš ko dirba vaistus?

— Vaistus? O, čia tai didelis mok- las! — ir jis valandėlei susikaupė, no- rėdamas paaiškinti sūteikti paslap- tingumo. — Jūs gamina iš visokių žolių, pievose augančių, iš visokių druskų, vandenynuose ir žemės gel- mės tūnantių, iš krauju, iš medžio, pieno iš visokių visokiausių dalykų mokslininkai sugeba stebuklus pada- ryti.

Moteris dėkingai nusisypsojo. Ji buvo išidėi ir laiminga, kad šalia jos sėdėjo žmogus, kuris tiek daug žino ir pasakoja jai, nieko nenučiuokiančią, kaip lygus lygiam. Jie dabar nieko nedarė, nepasitarė vienas su antru, Bendri rūpesčiai ir sumanymai grin- dė jų taką.

Vieną vakarą, pavalgę ir truputį išgėrę, susėdo šalimais pasinėkuoju- ti. Vaistininkas staiga prisitraukė našlę prie savęs, pajusdamas jos pil- nas kritines ir kietus rankų raumenis prisilenkę prie brolio ir emė būčiuo- ti. Ji net nesuspurdėjo. Iškaitusi, prisimerkus, pasišiojus, lyg pasidė- žiusidama savo dantukais ir lūpūtem, ji tik sunkiai atsiduso ir dėkingai nu- sisypsojo. Padrasintas nuolaidumo, o gal net pajutęs, kad ji seniai to lau- kia, vaistininkas dar kartą apkabino,

bet našlė vis tebesėdėjo, nuleidusi ant kelių rankas, nejudėdama. Gaig- alas, norėdamas patirti, ar ji tikrai jo pasiilgusi, tarė pakūždom:

— Apkabink gi, apkabink. Ir ji apkabino, tvirtai priglausda- ma svetelio galvą prie savo širdies. Apstalpes nuo lauktosios laimės, vais- tininkas tarė:

— Būtinai reikės priestato prie vaistinės. Dar šia vasarą, kad ligi rudens būtų baigta. Gerai?

— Gerai, — atsakė moteris ir emė glostyti vyro plaukus.

IV Kartą anksti rytą klebonijon atė- jo mokyklos vedėjas. Tokio vizito nesitikėdamas, klebonas gerokai nus- tėjo. Anksčiau jis beveik nesilanky- davo į kunigo namus, gyveno nuoša- liai atskyręs nuo mestelėnų; po pa- mukų užsirydavo kambarėly ir pa- sinerdavo į knygų pasaulį, arba vieni- ni vienas išeidavo į miškus žolelių ir vabalėlių rantioti, bei tyrinėti.

— Sveikas, mokslo pasauli! — su- šuko klebonas. — Kokia negerovė čia jus užnėšė pas mane? Jau rengias išburti, kad niekuomet neaplankot. Bet nediršau, nes girdėjau, kad jūs vis vabzdžiais daugiau bendraujat, ne- gu su žmonėmis.

— Ką ten! — numojo ranka ma- žiuokas, praplikusiu pakaušiu, akinuo- tas žmogelis. Iš apsitrynusios švarko apykaklės ir retai skutamos bardo- kos kumigis greit padarė išvadą, kad mes- čioniskas pasaulis jam mažai terūpi. — Atleiskit dvasininke, kad su- trūkdžiau jus, bet matote, yra labai svarbus reikalas.

— Prašau sėst pirmiausia, — atsa- kė klebonas ir, senu papratimu, viena ranka pradėjo knebinėti sutanos sa- gas, o kita ranką pripaudė prie nuga- ros. Pro langą krinantiųjų saulės spin- dulių apšviestas, jis atrodė labai ma- jestiškiškai. — Prašau.

Mokytojas atsisėdo netoli rašomojo stalo, peržvelgė akimis šventųjų pa- veikius — klasiku reprodukcijos ir pradėjo:

— Kalbėsim atvirai. Reikalas lie- čia vaistininką. Kadangi tamsta su juo draugauji...

— Draugauji! — pertraukė klebo- nas, jaudamas, kad čia kažkas nege-

ra. — Draugauji. — tai per daug pa- sakyta. Pasišneku ir tiek, kaip ir su visiais kitais parapijiečiais. Mano pa- reiga juos pažinti. Antra vertus, ir pa- sišnekėti jau kuris laikas rečiau be- susitinkam. Jis, matote, pasirinko kitus kelius ir širdį pasirinko vadovu.

Taip pasakęs, klebonas skaniai nu- sijuoškė.

— Jums dėl to niekas priekaištų negali daryti. Aš tik tarp kitko. Ka- dangi jūs dažniau su juo pasišnekat ir, manau, kada-nekada užnebat į vaistinę, tai galėjot pastebėti, kaip mažai tėra pavirų spintelijų su vais- tais.

— Prisipažinsiu, — tarė kunigas, — kad man mažai rūpėjo praviros ar uždaros spintelės su vaistais, ir aš to nepastebėjau. Bet pasakokit toliau. Aš čia vis dar nieko nesuprantu.

— Man jau anksčiau kilo įtarimas. Žiūrėkit, kiek laiko bus, kaip čia gy- vena, o niekas nėra matęs, kad vais- tininkas būtų kur nors važiavęs vai- stų parsiveitę. Paštu jis taip pat ne- daug siuntinių teagauna, dėl to aš jau esu tikras.

— Ką jūs tuo norit pasakyti, moks- liškasis pasauli?

— Ogi tai, kad šitas vaistininkas yra apgavikas. Jis parduoda netik- rus vaistus. Jis patenkina visus pa- cipientus, nežiūrint, kokie bebūtų re- ceptai ir kokia sudetinga vaistų miks- tūra. Aš, matote, savo laiku labai domėjausi medicina.

— Nesinori tikėti, kad virvelė suk- tų.

— O aš įsitikinęs, klebone. Štai ma- no sesuo susirgo viduriavimu. Žinot, gal užvalgė neprinokusių vaisių ar ko. Felčeris prirašė ligonė. Jis ir davė pagal receptą. Ligonė išgėrė, bet nuo to dar blogiau pasidarė. Pa- tikrinau vaistus; pasirodė, kad esama paprastų metų lašų, bet ne soli- o. Kitai prirašė in o m e c e v o lašų 20,0, o jis jai vėl kažkokio marmalo įpylė.

Klebonas pabraukė ranka, lyg no- rėdamas prakaitą nusilūstyti.

— Bet ligi šiol visiškai niekas ne- sisekundė. Priesingai.

— Žmonės per daug pasitiki dak- tarais ir vaistininkais, todėl ir nesis- kundžia. Be aš žinau, ką kalbu.

— Jei taip iš tikro yra, tai jis tik- ras balamūtas. Tokiam mažai išbar- moti

# Ateitin Pažvelgus

Silpnas kelias —  
Tvirtas griūvis...

Ateiti įspėti ne vien tik pranašams leista. Beto pranašai, skelbdami būsimus įvykius, visai kitais pagrindais remiasi, negu šiaip sau paprastas žmogus. Mums reikia pažinti istoriją, nusišviesinti mūsiškosios ir prisiminti galimybių teoriją. Savaimi aišku, šimto nuosimčių tikslumo nelaukiame, bet to nė nereikia. Taigi turėdami tai galvoje ir iškelkime klausimus, kurie buvo ir bus mums visiemis svarbūs.

Antai dar prieš aną — pirmąjį pasaulinį karą nemaža mūsų tautiečių abejojo mūsų valstybes atsikūrimu. Tokių abejojančių ir po šio antrojo karo yra nemaža. Tuli net dėl lietuvių tautos išlikimo abejoja. Ypač kada juos paragini prisidėti prie Tautos vairo:

— Tai kas žin, ar bus kas iš to? Išviso, ar išliks lietuvių? Ar išsilaivins Lietuva?...

Tai paprasti jų atsakymai. Tiesa, dabar užgrūvė mūsų tėvynę nelaimės yra didelės, labai didelės. Mūsų tautiečiai yra naikinami planingai be sustojimo, neatsižvelgiant jokių „žmogaus bei tautų chartų“. Šito naikinimo įkvėpėjai bei vykdytojai ramiai sau sėdi tarptautinėse institucijose ir kartu su tariamais demokračių atstovais balsuoja prieš tai pasiūlytą, dangun saukiantį nusikaltimą darą. Pasaulis virsta karikatūra, kurią gražiai aprašė anomet savo pasakėčioje Krylovas: Katinas ir virėjas.

Nėra reikalo čionai prisiminti tas tautas, kurios buvo ir šandien ir tremiamos, tačiau jos ir šandien gyvena. Dar daugiau, jos šandien vėl atgauna nepriklausomybę ir kuria savitavas valstybes, o jų galingieji žudikai išnyko, arba baigia nykti nuo žemės paviršiaus.

Čia nulėmia 2 faktoriai: išoriniai ir viduriniai. Pastarieji, beabejo, užvis svarbiausi. Žinoma, labai yra svarbu, kad bet kuri tauta (ypač mažiukė, neskaitytina, kaip mūsų) nestovėtų ant vieškelio, ant kelių, kur susiduria žymiai galingesni kaimyninių tautų interesai. Mūsų tautos istorinis vaidmuo — ne „realizuoti“ šiuo (o vėliau totorių) susikirtimus su vakaru Europa, su germanų tantomis pagalios baigė mums katastrofingai. Bent tuo tarpu. Tačiau šitie išoriniai faktoriai gali vieną dieną pasikeisti. Ir pasikeisti labai radikaliai. Antai po Žalgirio smūgio, kurį sudavė germanams mūsų Didysis Kunigaikštis Vytautas, jie negalėjo atsitaikyti ir paliko mums ramybėje bent kelis šimtus metų.

Tas pat gali atsitikti, (ir atsitiks!) su slavais, kuriuos mes paprastai vadiname maskoliais arba kacapais. Jei mes atsiversime bet kurią maskoliją (rusų) istoriją, tai ji visuomet prisideda šituo sakinju:

— Mūsų žemė didelė ir derlinga, tačiau tvarkos joje nėra... Atkirkite mums tvarkyti ir valdyti mumis...

Na ir ejo, kas tik norėjo: tvarkė juos varliagai, tvarkė lietuviai, lenkai, kazokai, Dievo ir ne Dievo „patėpti“ Romanovai, vokiečiai, pagalios dabar užbaigė gruzinai.

Socializmo doktrina, sugalvotą žinomo Markso, lengva buvo įgyventi pramonės kraštuose, kur žym dauguma fabričių darbininkai, priklausau nū krūvelės fabrikantų — kapitalistų. Tačiau ji netiko žemės ūki kraštams, kaip buvusioji Rusija, kai mūsų Lietuva ir kiti panašūs. Todėl socializmo „internacionalai“, kuriems vadovavo ir vadovauja „gerianai si iš geriausiu“, „gabiansi iš gabiansių“ turėjo padėti ne mažą pastangų kad socializmo rojų pritaikyti ir žemės ūki kraštams. Čia prirėkė ir Lenino, ir Stalino (Džingarsvilis) ir kitų komunistų rabinų bei išminčių, ku-

rie galop pasiryžo savo „tikėjimą“ išplatinti tinkamiausiame pasaulio krašte, t.y. Rusijoje, kaipo tam siau siame, daugiausia atsilikusiam krašte, vienok išsiplėtusiam 1/6 viso pasaulio. Kaip paprastai su tikėjimu esti, taip ir su šituo nauju atsitiko tai, kad tūlos jo galvos ir rabinai pradeda dogmas aiškinti savai p, atseit, tampa atskaliniais, krei vatikiais (Trockis, Tito, etc.) Tačiau komunistinio internacionalo aukščiausioji „kolegija“ ir jo „matomoji galva“ — Stalinas tokius krei vatikus sudrausmina, arba atveda į „tikrą kolegiją“, kaip bematai.

Dažnai pasitaiko, kad „schizmatikų“ atsiranda daugiau, negu „dogmatikų“. Tada ir žmonių išgalvotas tikėjimas blysta, nyksta ir netenka galios.

Tą patį galima pasakyti ir apie perdėtą nacionalizmą, šovinizmą bei fašizmą. Tiek metų mus bauginęs „Deutschland, Deutschland über Alles in Welt!“ — šandien skausmingose konvulsijose raitosi savo galybės grifvėsiuose. Ateis valanda ir kruvinam panslavizmui, šandien per nesustojantį vadindamam komunistiniu bolsėvizmą: jeigu ne dėl kilnesnių idėjų, tai bent savisaugaus jausmo vedimas dar išlikusios laisvomis tautos susivienys ir atitinkamas sąjungas, kad atremti kruviną pavojų. Kaip žinome pradžia jau padaryta.

Kas gi toliau?

Antai Anglijos imperializmas trukęs, kelis šimtmečius, traukiasi kaip pradurta pūslė, ir jo pavergtos tautos viena po kitos atgauna laisvę. Bet kadangi jos tą laisvę atgauna be didesnių kruvinių, ar šiaip žmogaus vertę įžeidžiančių konfliktų, tai jos su buvusiojo savo pavergėju net ryšių nenutraukia; dažnai tie ryšiai draugiški, prekybiniai ar šiaip kultūriški, pasilieka ir toliau. Tačiau tam reikalinga išmintinga politika. O tos išminties (išminties, o ne gyvuliško gudrumo!) kaip tik pas slavus, mes ir pasigendame. Todėl ir galingosios komunistų — bolsėvikų imperijos laukia kitoks galas: o tas galas, trumpai tariant, bus fiziškasis sunaikinimas bolsėvikų, išlaisvinimas pavergtųjų tautų ir atkūrimas pasaulio tautų sąjungos, kuri išsipareigos daboti, kad ateityje nebūtų galimi toki bestiališki, pamišėlių — psichopatų bandymai.

Emigrantas.

„AUSTRALIJOS LIETUVIS“  
35 Cator St., W. Hindmarsh,  
Adelaide SA, Australia.

Pirmas nepartinis lietuvių laikraštis Australijoje, išėinąs kas dvi savaitės, teikia plačią vietos lietuvių gyvenimo informaciją. Leidžiamas 30 —40 pusl. dydžio.

Pranumerata Argentinoje, metams 15 pezu, pusei metų — 8. Užsisakyti per „A. L. Balso“ Redakciją.

UŽSIRASYKIT „KELEIVIS“

„Keleivis“ yra įdomiausias ir plačiausia skaitomas lietuvių savaitraštis; jis yra skaitomas po visą pasaulį, kur tik yra lietuvių. Gausiai iliustruotas, gerai vedamas, pažangios dvasios. Kaina Pietų Amerikoje 3 USA doleriai metams.

Adresas toks:  
„K E L E I V I S“,  
636 Broadway, So., Boston, Mass.  
U. S. A.

Pinigų iš Argentinos galima siųsti banko čekiais, laiškuose arba per „A. L. Balso“ Administraciją



Dovanų įteikimas šachmatininkams Lietuvių klube 20. XI. 43. Pirmoji eilė: maestro M. Luckis, O. Tepferis, J. Kavalianskas, K. Šimkus — laimėję pirmąsias vietas, kiti turnyro dalyviai ir dalis žiūrovų. Liepos 2, 1950, 10 val., estų sporto klubas ruošia „semutania“, o Hepos 9, 16 ir 23 d.d. 10 val. Lietuvių Klube įvyksta estų, latvių ir lietuvių Sporto Klubų organizuojamas Baltijos šachmatų turnyras Argentinoje. Įėjimas laisvas.

# Atsteigdami ALOS Taryba Tapsime PLB. Nariais

Vardan Tos, Lietuvos,  
Vienybė Težydi!

Senesnieji ateiviai dar gerai atmenam Buenos Aires'e veikusią Lietuvių Spaudos ir Organizacijų Tarybą, pasiuntinio J. Aukštulio laikais. Toji Taryba jungė visus mūsų žymesnius laikraščius, draugijas ir prie daugelio jos rengiamų tautinių paminėjimų ir susirinkimų prisidėdavo net internacionalistai, tuomi likdami nereikšmingoje mažumoje. Tenka pastebėti, kad tuo metu Smetonos valdžia palaikė bent paviršutiniškai širdingus santykius su Maskva, todėl ir lietuviški komunistai užsienioose pasirodydavo daugiau tautinės spalvos. Ministerium Aukštulio išvykus ir vėliau įsibrovus į Lietuvą bolsėvikams, Taryba iširo. Draugijos liko be jokių tarpusavio ryšių. Komunistai, vedami įsakymų iš Maskvos, sukniėjos pagal Europoj vykstančio karo vystinai: jų saitai, tačiau, su lietuviškoms draugijoms ir platesnei visuomenei Argentinoje, liko galutinai nutraukti. Jie garbino Molotovo Ribentropo brolytę ir visa, kas diktoriška ir nesava.

Si padėtis tęsėsi gerą metų eilę. Lietuviškos draugijos vystėsi ir veikė kiekviena savo srityje.

Paskutiniu metu iš naujo pastebimas tam tikras suartėjimas tarp mūsų draugijų ir laikraščių. Atrodo, kad išstipro „ledai“, kelis metus skyrę tarpusavio „priešingas“ grupes. Santykiai tarp vadovaujančių asmenų ir veikėjų daugelyje atvejų virto tikrai širdingais ir progomis prietais net prie jėgų suvienijimo. Šie reiškiniai yra tikrai džiuginantį; jie įrodo, kad lietuviško veikimo atsakominių asmenų ir naudingumą mus visus liečiančiais klausimais.

Neapsiriksim priėję išvados, kad jau tikrai pribrendo metas siekti sudarymo organo, kuris jungtų mūsų organizuotą ir neorganizuotą visuomenę ir kartu mus atstovautų Argentinoje. Tikrovė, mums tai turėtų būti lyg ir savigarbos klausimas, nes tuo tarpu kai kitų tautų bendruomenės, žymiai už mus mažesnės, turi Argentinoje, arba diplomatinės atstovybes, arba visuomenės tarybas (arba abu organus,

kaip pav. angai, kurie be pasiuntinybės daugelyje sričių yra atstovaujami „British Community Council“), mes vis veikiam pavieniu, nesudarydami, nežiūrint mūsų skaičiaus, jokio bendro vieneto.

Kiek laiko atgal buvo gana plačiai rašyta ir kalbėta apie steigimą Argentinoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės skyriaus. Atrodo, tačiau, kad ši mintis nerado tvirtinio pritarimo mūsų draugijų tarpe, o visuomenėje nebuvo išsamiai išaiškinta ir todėl liko kiek nesuprasta. Iš kitos pusės, nežinau, ar buvo išnagrinėta, kiek P.L.B. steigimas Argentinoje sutinka su dabartiniu metu vykiančiais krašte įstatymais, liečiančiais svetimšalių organizacijas.

Manau, todėl, kad virš paminėtų faktų akivaizdoje, atsteigimas Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos būtų prienamiasias ir sekiningusias būdas sudaryti mūsų organizuotos, visuomenės junginį. Dalyvavimas šioje Taryboje ne tik nesuvaržytų pažiūrų ar veikimo laisvės nei vienos draugijos ar laikraščio, bet ir žymiai patarnautų visus įdomiajančiais klausimais. Savo keliu, susiartinimas ir bendras veikimas daugelyje sričių, padėtų praveisti gyvenimui eilę naudingų sumanymų, pritrauktų mums tuo pat laiku prie tautinio veikimo daugelį tautiečių, kurie dabar laikosi nuosaliai.

Netenka kalbėti apie vertę ir svorį, kurį panašios Tarybos našus veikimas mums duotų mūsų pačių ir svetimųjų akyse.

Kovas.  
Es. Aires, 10. 5. 1950.

LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA „A L S“  
Atlieka:  
Naujų Pramonės ir Prekybos Draugijų įsteigimo formalizavimus. Mokesčių (Reditos, Ventas, Art. Licertavyas, Ganancias, Excesivas ir kt.) sutvarkymą.  
Knųgų vedimą, algų, pensijos ir kt. mokesčių likvidavimus  
Balansus, inventurius, legalius klausimus ir t. t.  
Kreiptis:  
Casilla de correo 2265. - 32-3545. Buenos Aires

PAN - AM - TUR  
PAKETAI IR LAIVAKORTES  
Visa kas turi ryšio su KELIONĖMIS ir PARAMA, geriausiomis sąlygomis. Oficialės kainos. Patarnavimas nemokamas. Teiraukites:  
TUCUMAN 646 — Buenos Aires  
Atstovai visose pasaulio šalyse.

VASAROJANT KORDOBOS KALNUOSE  
„Lituania“  
suteikia pensionistams geriausius patogumus. Lietuviška virtuvė. Rezervuodami kambarius rašykite:  
Sr. JOSE PALŠIS  
VILLA RUMIPAL, Prov. Córdoba  
Prie pat ežero Calamuchita.

Aukso Išdirbinių Fabrikas  
JUSTINO VALAČIO  
Daro naujus ir perdirba iš auksu žiedus, apyrankinius, retėžėlius, vyzams ir moterims. — Parduoda laikrodžius:  
CORDOBA 2019 - 2-ras aukštas  
T. A. 44, Juncal 9256, Bs. Aires

GERKLĖ, AUSYS, NOSIS  
DR. S. RABINOVICH  
Ligoninės Penna specialistas. Klinika ir operacijos.  
Nuo 16 iki 19 val. prima savo konsultorijoje:  
c. Ruiz Diaz 182, 1 p. — T. E. 26 - 2577.  
(Alt. Av. Patricios 200) — Bs. Aires.

# LIETUVOS DIPLOMATIJOS SEFO

## ATSISAUKIMAS

Lietuviai!

Esama tarptautinių nusikaltimų, kurie yra tokie sunkūs bei žiaurūs, kurie taip giliai bei skaudžiai pažeidžia pagrindines teises ir morales taisykles kad net po daugelio metų jie ne tik nepasidaro mažiau smerktini, bet priešingai dar daugiau saukia ir dangų atplodo, o žmones — į kovą su so Sovietų Sąjungos elgesys Lietuvos jeis. Prie tokių nusikaltimų priklaiva atviliugu. Tokio nusikaltimo auka yra Lietuva. Valstybė, kuri atmetusi bet kurias dorovės sąvokas grindžia savo politiką sistematingu tarptautinės teisės laužymu, o administraciją — visų žmoniškumo dėsnių niekinimu; valstybė, kuri pati būdama milžiniška vergų kolonija siekia užvaldyti dar laisvą pasaulio dalį ir sunaikinti civilizaciją; šita valstybė — Sovietų Sąjunga — laiko Lietuvą okupuota, mindžiodama lietuvių tautos teisę ir valią būti laisvai ir nepriklausomai.

1940 metų birželio mėnesio 15 dieną Sovietų Sąjunga didėlimis, perse riančiomis karo pajėgomis užpuolė ir okupavo taikingąją Lietuvą, suaužydama iškilmingas sutartis ir teisės nuostatas, kuriais tvarkomas valstybių sugyvenimas. Šis biauuras smurtas aktas buvo tąsa ir užbaiga agresijos, kurią Stalinas, susitaręs su savo ano meto sąjungininku Hitleriu, paruošė ir pradėjo prieš Lietuvą 1939 metais, prievarta primesdamas jai sovietų garnizonus. Karui baigiantis, sovietai antrą kartą užėmė mūsų kraštą ir po šiai dienai jį teruoja, vykdy-



MINISTRAS STASYS LOZORAITIS, Lietuvos Diplomatinijos sefas, gyvenantis Romoje, atstovauja Lietuvą ir sėk mingai gina Lietuvos laisvės bylą diplomatinuose sluoksniuose. Iš jo atsisaukimo matome, kad tarptautinė padėtis bręsta lėtai, bet ryškiai palankia mums kryptimi.

dami visomis totalitarinės bolsėvikų valstybės priemonėmis tokią prispandą, kokios Lietuva savo istorijoje nebuvo patyrusi. Bet kuri politinė laisvė yra panaikinta, tautinis jaunimas lygiai kaip ir religinis laikomi baustini. Bažnyčia persekiojama be atodairaus, ūkininkai paverciami kolchozų baudžiauninkais, žmogaus gyvybė ir mirtis priklauso nuo policijos nuožiuos, mokyklos tapo komunistinės propagandos irankiu, kraštas rusinamas, tauta žudoma masiniais deportavimais ir priverčiamus darbus Tolimoje šiaurėje. Šitokiomis aplinkybėmis sukanka 10 metų nuo didžiojo Sovietų Sąjungos nusikaltimo, ir dabar jis yra dar gėdingesnė dėmė Europos istorijoje, o jo padarytoji mums žaizda — dar skaudesnė, nepakenčiamesnė.

Bet birželio mėnesio 15 dienos data suteikia mums ir paguodos, nes ji yra taip pat mūsų tautos rezistencijos sukaktuvės. Nuo pat pirmos sovietų įsiveržimo į Lietuvą dienos lietuviaviečiai pasipriešino okupantui, pradėdami krašte ir užsieny atkaklią kovą už nepriklausomybės atstatymą. 1941 metų sukilimas, subūres visą tautą pasiryžė nusikratyti sve timu jungu, buvo vienas kilniųjų tos kovos etapų. Tokiu pat pasiryžimu Lietuva kovojo su Hitlerio okupacija ir atsigrįžo prieš sovietus, kai jie ant rą kartą užplėdo mūsų žemę. Gausinį partizanų kapa žymi Lietuvos kryžiaus kelią, kuriuo ji grįžta atgal ir nepriklausomybė. Nuo pat okupacijos pradžios tauta parodė didelį drąsios atsparumą visam, kas sovietiška, komunistiška, rusiška. Lietuvių širdys priešui neprieinama. Jos yra svarbiausias pagrindis, kuriame tauta išsaugos savo nepakeičiamą galutinę valią atstatyti savo seną garbingą valstybę.

Tarptautinė padėtis bręsta lėtai, bet ryškiai palankia mums kryptimi. Vis daugiau plinta įsitikinimas, jog Sovietų Sąjungos įsiveržimas į Lietuvą nebuvo įvykis, liečiąs tik tai šias dvi valstybes, bet dalis milžiniško kriminalinio plano, siekiančio apgauti ir smurtu primesti komunizmą Europai ir visam pasauliui. Tą planą vykdydami, sovietai pavėrgė dešimtis valstybių ir šimtus milijonų žmonių. Visi jie, kaip ir mes, tetroksta vieno: išsivaduoti iš tos vergijos. Vis aiškiau suprantama, kad jokie susitarimai su Sovietų Sąjunga negalėtų sustabdyti jos ginklavimosi, kuris ilgainiui sudarytų mirtiną pavojų net ir galingiausioms valstybėms. Todėl pasaulis su Jungtinėmis Valstybėmis prysakė vis sparčiau organizuoti pasipriešinimą prieš Sovietų Sąjungą ir bolsėvizmą. Netelsėtās Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą tarp

# Sportas

## LIETUVOS SKAUTAI

1918 metais, kada Lietuva tapo nepriklausoma ir pradėjo savystovų valstybės kūrimo darbą, pradėjo organizuoti ir skautai. Pirmieji skautai įsteigė Vilniuje. Pirmasis skautų vadas buvo Vyr. Skautininkas Jurgelevičius dabar gyvena Amerikoje. Vyr. Skautininkas Jurgelevičius labai daug yra parašęs skautiškoms temomis straipsnių ir knųgų. Jis ir dabar nemulstamai dirba lietuviybės darbu. Per keletą metų skautų organizacija išaugo ir išsiplėtė Lietuvos moksleivijos tarpe. Pirmas skautų sefas buvo Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis, Dr. Alekna, prezid. A. Smetona ir kt.

Vyriausias Sąjungos, Skautų štabo viršininku paskirtas vyr. skautininkas pulkininkas Šarauškas. Mūsų laisvoje tėvynėje per skautišką eiles buvo praėję apie 60.000 jaunimo. Turėjome 22.000 aktyvių L. S. S. narių. Lietuvių skautų sąjūdis buvo apėmęs didelę dalį moksleivijos. Daugiausia skautų eilėse spietėsi moksleiviai.

Lietuvos nepriklausomybės laikotaryje įvyko dvi tautinės skautų stovyklos. Pirmoji įvyko 1923 m. A. Panemunės miške ir antroji 1938 m. brolijos stovykla įvyko A. Panemunės miške ir seserijos skautų stovykla — Pažaislio pušyne.

Paskutinėje tautinėje skautų stovykloje dalyvavo daugelis Europos kraštų skautų.

1938 m. Palangos pušyne prie Baltijos jūros ošiančių bangų įvyko Lietuvos skautų saskridis, į kurį atsilankė pasaulio skautų įkūrėjas Baden Powellis, kurį sutiko kelios dešimtys tikstančių skautų-čių, kurie buvo suskridę iš visos Lietuvos kampu.

Skautų sąjunga išaugo ir atskiras šakas: broliją, seseriją, vilkiukai, t. y. jaunesnieji skautai, paukštytes, t. y. jaunesnieji skautės, skautai vyčiai, jūros skautai ir oro skautai.

Sekmingesniam darbu išvystyti ir skautišką pažangai siekti buvo saukiami skautininkai ir skautų vadų suvažiavimai, konferencijos, rengiami vadų kursai-stovyklos ir saskrydžiai. Išbuvoji ir skautų spauda: buvo leidžiami laikraščiai, žurnalai ir daug skautiškų knųgų.

Lietuvos skautai, kiek sąlygos leido, dalyvavo užsienio skautų sambūriuose. Bet pirmoje vietoje buvo statomas brolijos ir seserijos augimas bei stiprinimas viduje. Nuolat buvo stengiamasi, kad Lietuvos skautų srovė kas kart stipresnė, geresnė ir tobulesnė srovėtu savo tėvynė. Skautybė ankliūmo srityje pasiekė didelį laimėjimą, tą pastebėję valstybės ir mokyklų vadovybė ne tik skautų sąjūdį skatino, bet ir rėmė.

Ši graži skautiško sąjūdžio darba nutraukė rusų okupacija, jo neatgavino ir vokiečių okupacija. Abu totalitariniai režimai buvo priešingi skautų sąjūdžiui. Netik neleido skautams pasireikšti, bet labai atkakliai skautus persekiojo. Ypatingu žiaurumu prieš skautus pasižymėjo rusų bolsėvikai okupantai.

Daug skautų vadų buvo pasodinta į kalėjimą, kiti buvo išvežti į Sibira prievartos darbam, o sąjungos vadas vyr. skautininkas pulk. Šarauškas buvo žiauriai nužudytas.

VYTAUTAS KRIKŠČIONAS, marijampolietis sportininkas - futbolistas, buvęs Quilmes komandos Argentinoje vartininkas. Jis pagarsėjo ir už Argentinos ribų, gavęs aukšto atlyginimo metinę sutartį Kolombijoje. Sutarčiai baigiantis, ji tapo pratęsta iki š. m. lapkričio mėnesio. Vietinė spauda jį vadina „Kriscuona“, ir pažymi kad šis tarptautiniai pagarsėjęs futbolu vartininkas yra lietuvių tautybės. Į Kolombiją jis išvyko su lietuvišku pasu gautu iš Lietuvos Pasiuntinybės Urugvajuje.

tautiniai nepripažintas, Lietuvos valstybė tebeįstuoja de iure.

Šie faktai sudaro pagrindą mūsų vilčiai, įsitikinimui, tikrumui, kad Lietuva iš bolsėvikų okupacijos išsivaduos. Bet svarbiausias mūsų laisvės grąžinimo laidas yra tautos patriotinė dvasia. Jos vedami vertingiausi Lietuvos sūnūs ir dukterys aukoja savo gyvybę už tėvynę. Jos įkvėpti Amerikos lietuviai ir Lietuvos tremtiniai rūpinasi Lietuvos reikalais. Ji sukelia užsieny vis didesnių simpatijų mūsų teisingai bylai.

Šita tautos dvasia grąžins mus į mūsų priklausancią vietą laisvų civilizotų tautų tarpe.

Tegyvuoją laisva Lietuvių Tauta! Tegyvuoją nepriklausoma Lietuvos Valstybė!

Stasys Lozoraitis,  
Lietuvos Diplomatinijos sefas  
1950 metų birželio mėnesio 4 dieną, Roma.

Casa Musketas  
Savininkas Adolfas Musketas.  
Sanabria 2790/92, Buenos Aires.  
Telefonas: 50 - 5948.  
Parduoda ir išnuomoja pianus. Dirba naujus ir taiso Radio Aparatus. Parduoda lietuviškas ir įvairias plokšteles. Parduoda akordeonus. — Visais muzikos instrumentų reikalais kreipkitės šion lietuvių firmom.

Calidad superior  
Cinzano  
VERMOUTH

# Korespondentai rašo

## URUGVAJAUS LIETUVIAI

PAGEIDAUJA LYGYBĖS IR TOLERANCIJOS

Visos privatinės mokyklos, kurių dėlei dauguma randasi kiemo rankose, ir kurios velti mokina biednuomenės vaikus, už ką iki šiol naudojasi nuo valstybinių mokesčių atleidimo privilegijomis lygiai su valstybinėmis mokykloms, negalės skirstyti savo mokinių ir aukštines turtingų vaikų, kurių tėvai moka už mokslą, ir į pamintuosius biednuomenės vaikus, kurių tėvai būdami darbininkai neturi iš ko mokėti.

Istatymo projekto argumentacijoje nurodoma skaudai tiesa: turtingų šeimų mokiniai katalikų mokyklose išdėdavo ir išdėdavo pro atskiras dūras, skirtas jiems, o neturtingieji per kitas, skirtas neturtingiesiems. Turtingiesiems buvo atskiri kiemai žaidimų bei pasivaikščiojimui, o neturtingiesiems vėl kiti. Pastariejiems būdavo draudžiama susitikinėti ir kalbėti su turtingaisiais, savo mokslo draugais, sėdintiems geresniuose ir patogesniuose suolose. Neįsivertinti ir visus mokyklos motyvavimus, kad blogai išauklėti neturtingųjų šeimų vaikai gadiną gerai išauklėtus turtingųjų vaikus, tos tikrovės pasėkos buvo liūdnos: vaikų tarpe matėsi aiški neapykanta ir kerštas vieni prieš kitus moraliai žalodami abiejus — turtingus ir neturtingus.

Šį sveiką įstatymo projektą Urugvajaus Parlamentui įteikė socialistų frakcijos vardu jos atstovai parlamentas: daktaras psichiatras José Pedro Cardozo ir teisti daktaras Arturo Dubra.

Projektas išaukė labai gražių atsiliepimų visoje spaudoje, išskyrus katalikų spaudą ir greičiausiai bus priimtas parlamento daugumos, ir liks tikra žmoniškumą palaikanti įstatymu, draudžiančiu palaikyti vaikuose socialinę nelygybę ir neapykantą.

Balso Reporteris.

## M. KRASINSKAS NETEKO TĖVO

Mūsų drg. M. Krasinskas gavo laiską iš Lietuvos, kuriam pranešama šios liūdnos žinios: tėvas, sulaukęs 95 metų amžiaus, pasimirė, bet laidojimo namie negalėjo dalyvauti, kas reiškia, kad vargšas senelis Lietuvos okupantų buvo išgabentas iš savo ūkės ir kur tai pasimirė. Antara žinia: brolis kur tai dingo be žinios, o jo vaikai kur tai iškelti į kitą kamą.

Reikės labai draugui M. Krasinskiui gilia užuojauta, linkime išsvėrėms perygynti okupantų daromas kruvinas lietuvių tautai skriaudas, nepalaukiant kovoti už Nepriklausomą Demokratinę Lietuvą, kurioje nei svetimieji, nei savieji negalėtų žmonių žudyti bei pavergti.

— U. Liet. Socialdemokratų Grupė.

## REMEIKIAI GRAŽIAI ISIKORĖ URUGVAJUJE

Belen miestelyje, Salto departamente, iš Brazilijos atvykusio p.p. Remekio šeima įsisteigė maisto produktų krautuve, o greta jos foto reikmenų parduotuvė, knygyną ir vietinių žurnalų agentūrą.

Tėvai turi daug darbo vietos, o jų sūnus, fotografas ir kino technikas važinėja po įvairias provincijas, vado vaudamas kino filmų rodymo darbą. Rep.

## KALBĖJO LIETUVOS MINISTRAS

Birželio 14 d., per Radio Carve kalbėjo Lietuvos Ministras Dr. K. Graužinis ir rašytojas J. P. Martinez Berseche, sąryšyje su tragiškuoju birželio įvykių minėjimu.

Ignas Kukutis.

— PRANAS VIKONIS, „Argentinos Lietuvių Balso“ ir kitos demokratines lietuvių spaudos bendradarbis, priverstas susilaikyti nuo bet kokio akių darbo, nors tų darbų yra tiek ir tiek: kasdieniniai, visuomeniški ir kt. Gydyti savo namuose, lankydams privatinį akių gydytoją. Linkime greit pasveikti. — Kaimynas.

**ISPANIŠKAI - LIETUVIŠKAS ŽODYNAS**  
176 puslapiai. Kaina \$ 2. Galima gauti „A. L. Balso“, Boedo 737, Bs. Aires.

**PAMOKOS**  
matematikos, fizikos, chemijos — pagal Argentinos mokyklų programą — duoda  
Prof. Dr. Jurgis Macernis  
Isleta 3865 — 4 de Junio

**JONAS KRUTAS**  
Irengia elektrą, taiso radio, prosus ir kt.  
Catamarca 3335, Avellaneda

## IS J.A.V. LIETUVIŠKOS PADANGĖS

žiurkės bėga iš skėstančio laivo.

„Laisvės“ Nr. 88, 11. 5 redaktorius A. Bimba křišiuose nusiskundžia:

„Keleivyje skaitau piktas Frank Lavinsko blyvyžas prieš pažangiečius. Tą žmogų skaitau paklydusiu, jam bus viena lenta iškristus. Prieš keletą metų jis rašinėdavo „Laisvei“, gražiai pajukodavo ir išdavinėdavo savo brolius socialistus. Dabar plūsta pažangiečius“.

Visai nenuostabu kada žmonės praregi, nustoja tikėti „socialistiskam“ meiliu, propagandai teikiama lietuvių kalba.

Ir JAV kongreso komiteto, tyrinėjancio prieš amerikiečius nukreiptą veiklą š. m. vasario 3 d. paskelbtame sąrašo organizacijų, kurios yra laikomos pavojingomis, kurias valdo komunistai ir veikia prisidengę įvairiais nekaltais vardais, randame įvardintus ir kelias lietuviškas organizacijas, būtent: 1) Lietuvių Darbininkų Susivienijimas (LDS) ir 2) Lietuvių Moterų Klūbas (Mass). Prie šių organizacijų priklauso lietuvių laikomi priešvalstybinių elementu.

Čia įvardintos tik dvi, o kiek jų dar veikia prisidengę gražiais lietuviškais vardais, turi savo literatūros draugijas, meno sąjungas, chorų, tautinius namus, liaudies teatrų, įvairių moterų pažangos klūbus, sveikatos klūbus ir p., net turi lietuvių kalbos mokykėles, atostogų mokyklas lietuvių liaudies menui, kultūrai ir istorijai pažinti, vaikų draugieles ir t.t. Turi savo leidinius, leidžia 2 dienasraščius ir 1 savaitraštį, meno žurnalą ir kt. Vis tai ant „Laisvosios Lietuvos“ vilkai avies kalyje. Daugelis jų jau 35 metus mulkina lietuvių darbininkus JAV.

Dėka gyviems liudininkams bolševikinio teroro didžiuliam pavertę tautų kalėjime — SSSR ir nuolatiniams jų parengimui piktavandams dau gels suklaidintų jų propagandinę meskerę „taika“, susipranta, praregi ir kaip žiurkės pajutusios pavojų bėga iš lietuviškų komunistinių organizacijų, kad ir gražiais, kilniais vardais prisidengusių. Pats laikas.

Lietuviški skautų vienetai BSA organizacijoje.  
13. 5 pasaulio lietuvių skautų brolijos vyriausias skautininkas Dr. V. Cepas, gyvenąs So Bostone, JAV, lankėsi New Yorke pas Amerikos Skautų Organizacijos (BSA) vyriausios vadovybės užsienio reikalams vadovą, su kuriuo tarėsi dėl lietuviškų skautų vienetų BSA organizacijoje, pripažinimo patyrimo ir vyresniškumo laipsnių, skautininkų, daryvimo lietuviško vieneto š. m. BSA jubilieji nėje stovykloje ir kt.

Po ilgesnio ir sirdingo išsiaiškinimo visų iškeltų klausimų prieita vieningas, mums palankios nuomonės. Šį žodinių sutarimą dar turės patvirtinti vyriausia BSA vadovybė.  
— J. Mš.

## JUAN V. LIMBA

Mekaniška dirbtuvė. Mašinų konstrukcija ir pataisymai.  
2a. Santa Rosa 3565  
TE: 740 - Florida - 3663

## Dispensa "La Fe"

ANTANAS BUNDINIS  
Savininkas  
Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.  
Canning 1706 ir Costa Rica 4401  
Telefonas 72, Parque 4020

## RESTORANAS "DOS AMIGOS"

K. Paulausko ir M. Kamsiuko  
PASEO COLON 449, Bs. AIRES  
Tel. 33, Avenida 3202  
Puikūs valgiai, baras, rezervavai šeimynoms.

## Baras - Restoranas

"EL RAPIDO"  
Federikas Grunovas  
Savininkas  
CENTENERA 3204. T. A. 61-1735  
NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES  
Puikūs maistas, skubus patarnavimas, vietiniai ir užsieniniai gerimai. Pavieniai ir šeimynos kviečiama apsilankyti.

## BRAZILIJOS LIETUVIAI

IS BRAZILIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Pranas Jankauskas, statybos medžiagų sandėlio savininkas, pirkio 1949 m. Fordą. Jis gražiai prognozuoja materialiai.

Povilas Stanelis, gazolino stoties savininkas, pirkio autą Chevrolet.

Augustas Ambrozaitis, 76 metų amžiaus, dirba Jockey Klūbe Jardim. Ten dirba dar 8 lietuviai.

Antanas Girčis pirkio autą-sunkvežimį Chevrolet ir verčiasi angliu transportu. Jo žmonai neseniai lietuviškas garnys atnešė sveiką ir stiprų sūnų, kuriam parinktas vardas Osoro.

Petras Ramanauskas, 34 m. amžiaus, išvežtas į salą Anchieta, kad pagytų nuo alkoholizmo.

Juozas Repšys nupirkio restoraną - barą „Volga“, Sao Paulo mieste.

Petras Mateika ir jo brolis Adomas Mateika turi po barą - restoraną Sao Paulo priemiesčiose.

Vincas Stankevičius dirba šilko industrijoje. Juozas Stankevičius ir Juozas Naruševičius iš Sao Paulo persikėlė gyventi į Porto Alegre, kur susidarė gana didoka lietuvių kolonija. Ed. Girčis.

## Motinos Diena

Gegužės 7 d., V. Anastazijoj, Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos Remėjų Būrelis, mokyklos rūmose, suruošė Motinos Dienos minėjimą. Minejimą atidarė Linas Valbasys ir pakvietė mokykt. A. Kubiliūną, kuris skaitė paskaitą apie Motinos Dienos reikšmę. Dar motinų vardu kalbėjo Cecilija Poškienė, pastebėjama, kad motinoms šie laikai sunkūs; vyrai darbininkai jau nepajėgia išmaitinti didesnių šeimų ir motinos priverstos, vaikus palikusios, eiti į dirbtuves, kad padėti. Po oficialios dalies sekė mėnė, kurios programą atliko Dr. J. Basanavičiaus vardo mokyklos lietuviškų pamokų lankytojai. Eilėraščių deklamavo — E. Mizaravičiūtė, Vyt. Kristinas, Liucija Modika, Vanda Ambraziūnaitė, Vyt. Petratis, Janina Jackonytė, Valerija Orkytė, L. Meškauskas, J. Zarkauskaitė ir G. Kubiliūnaitė.

Buvo suvaidintas 2-ju veiksmų scenos vaidelis „Neklauzada Kazytė“, parašytas Juozo Busecko, o režisavo mokykt. A. Kubiliūnas. Vaidimo — Jadvyga Patinskaitė, Renė Kazlauskaitė, Juozas Vaicėkauskas, Vyt. Kristinas, Elena Mažeravičiūtė, Valerija Orkytė, Vyt. Petratis, Vanda Ambraziūnaitė, Janina Jackonytė, Liucija Modika ir Alb. Imbrasas.

Svečių buvo daug ir minėjimas patvyko gerai. — „Zinios“.

— AL. AMBROZAITIS, žinomas klarnetistas ir smuikininkas M. Mozaiskis groja Rio de Janeiro Simfoniniame orkestre.

— DR. V. KUDIRKIS vardo mokykla dabar vadinas „Escola Mixta Carlos Gomes“. Bur. jos sargas senelis Motiejus Stankevičius, sulaukęs 67 m. amžiaus, mirė Moocoje 8.5.50.

**E. SKIKAS**  
LIETUVIŠKAS KNYGYNAS  
Reikmenys Mokykloms  
Prima „A. L. Balso“ pren.  
Comercio 4311 — Berisso, PCNGE

## KAVINĖ-BARAS-BILLJARDINĖ

"KAUNAS"  
Vladas Masiokas  
Savininkas  
CACHI 809 Tel. 61-4615

## S. L. ARG. ZINIOS

S.L.A. draugijos Centro Valdyba jau pasirašė sutartį su „cementistais“ ir už 15-kos dienų bus pradėtas darbas, kuris kainuos 66.200 pezų. Šiam dideliu darbu S. L. A. draugija kreipiasi ir visus narius ir prijauniančius prašydama aukų ir paskolų. Paskoloms didesnė suma pinigų bus mokama 5%. Aukoms ir paskoloms rinkti bus įgalioti asmenys su Centro Valdybos parašais. Neparodžius įgalavimo patartina visiems neduoti jokių paskolų nei aukų.

Pirmininkas St. Majauskas.

Liepos mėn. 8 dieną, S. L. A. draugijos patalpose įvyksta 26 metų sukakties minėjimas ir kurį kviečiama kuo skaitlingiausiai atsilankyti.

Liepos 30 d. 1950 m. einant visuotinio atstovų suvažiavimo nutarimu Lietuvių parapijos bažnyčioje 9 val. atsilaukys mišios už mirusius S. L. A. draugijos narius ir po mišių bus apšaukiami kapai, prašoma kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Liepos mėn. 15 dieną 1950 m. Salione „Checoeslovaco“ Choele Choele 2048, įvyksta S. L. A. Draugijos 36 metų sukakties minėjimas. O Tepeirui reišuojant bus suvaidinta „Mirta čimčibratė“ labai juokinga komedija. Taip pat bus ir kitokių įvairumų. Pirmininkas St. Majauskas.

## DANTUKAI

(Atkelta iš 5-to pusl.)

— Nujauti? Sakyk, dėl Dievo melės, kokios tos priežastys?  
— Ne, dabar nesakysiu.  
— Kodėl?  
— Noriu pati pirmiausia įsitikint, ar teisybė.  
— Ir greit įsitikinsi?  
— Moteris valandėle pagalvojo:  
— šandie kaltvirtadėnis. Rytų reikės drobes baltinti. Sekmadienį... Taip, po sekmadienio kurią dieną aš, greičiausia, viską sužinosiu ir tau pasakysiu.

## KANADOJE MIRĖ MUZIKAS ANTANAS DVARIONAS

Gegužės 18 d., 1950, Toronte, Kanadoje, kraujo tromboze mirė plačiai žinomas lietuvių muzikas Antanas Dvarionas, sulaukęs 51 metų amžiaus.

Staigiai Antano Dvariono mirė Toronte lietuviškoji visuomenė skaudžiai pergvena ne tik atjuosdama vi šę malonią jo šeimą, likusią tragikoje padėtyje, kai dėl trijų burnų netiko viena pora darbingų bernų, ne tik dėl to, kad tai buvo neginčijamas muzikinis autoritetas, bet dar labiau pergvena prisimindami jo atvirą nuoširdų būdą, jo paslaugumą ir entuziazmą dirbti, bei remti kiekvieną gražų užsimejimą.

Kanadon jis buvo atvykęs iš Danijos, kur taipgi veikė meno srityje.

## MIRĖ PETRAS ŠUTAS

Birželio 18 d., 1950 m., Urugvajuje mirė Petras Šutas, 62 metų amžiaus, jokiai organizacijai nepriklausęs lietuvis. Palaidotas 19 d. kapinėse Del Norte, gerasirdžių lietuvių aukomis. Čia mieko neliko nei jo turto nei giminių, paėję iš Rokiškio apskr. (Buvo turtingų ūkininkų sūnus).

J. Miklovius — Daukšys.

— PETRAS PUMPUTIS, 32 m. amžiaus virėjas, rokiškėnas, dirbęs Antano Žadeiko restorane mirė 26. 5. 50. Gydytojai ir žadeikis jam uždraudė gerti vyną ir pingą, taš jis kitur mėjęs tol gerė, kol Dievui dūšią atidavė. Padarius skrodimą, palaidotas Sao Paulo kapuose Araca.

— ONA GENIENĖ, 87 metų amž. mirė Urugvajuje.

## NERVŲ IR PROTO LIGOS

Liaukų nenormalumai  
DR. SANCHEZ AIZCORBE  
Paraguay 1365 Tel. 42-8425  
Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

## NAUJI KAPAI

STAIGA MIRĖ ALBINA BRUSOKAITĖ

Birželio 26 d., 21:30 val. savo tėvelių būte, Herrera 2181, Buenos Aires, visai nesirgusi staiga nuo širdies priepuolio mirė 19 metų amžiaus, vienturtė, Petro ir Magdalenos Marčiukaičiūtės Brusokų dukte, Albina Brusokas - Brusokaitė. Albina buvo gimusi Argentinoje, pernai baigusi Prekybos vidurinį mokslą. Neseniai buvo pradėjusi eiti, vienoj firmoj atsakomingas pareigas. Tėvas norėjo, kad Albina dirbtų jų pačių prekyboj, kas atrodė, labai ją paveikė.

Sužadinti kaimynai bei pažįstami skaittingai dalyvavo laidotuvėse palydėdami į Chacarita kapines 28. 6. 50. Vainikai buvo nuo Simanavičių, Tamulynų, Pikų Kazokų, Kavaliausko, Kurtinaičio, Pr. Paužos, Janulevičių, Kučiausko, Mag. Valiūnaitės, Bagdono, Ražaičių ir kitų.

Albina, tavo draugai, lygiai kaip tavo gerieji tėveliai, liūdi tavęs, kad Tu, žiaurios mirties, taip anksti, kaip vos pražydusi gėlė, nuskinta.

Išėkis ramiai!

Draugė.



A. a. ALBINA BRUSOKAITĖ, staiga mirusi 26. 6. 50, palaidota, 28. 6. 50, Chacarita kapinėse.

## MIRĖ ONA MATUKAITĖ ŠIAUDKULIENĖ

Birželio 23 d. 1950 m. savo namuose c. 11 y 14, Villa Sastre, Temperley, po keturių dienų sunkios ligos, amžinai užmerkė akis, a. a. Ona Matukaitė - šiaudkulienė. Vėlonė buvo gimusi 1907 m. Rokiškio apskr., Kupiškio val., Vergučių kaime. Į Argentiną atvyko 1930 metais ir 1934 m. ištekėjo už Kazimiero šiaudkulio. Buvo pavyzdinga lietuvių ir gera šeimos motina labai gražiai auklėjo dukrelę Nelidą, mokino lietuviškai kalbėti. Dideliame nuilūdimė paliko savo vyrą Kazimierą ir 6 metų dukrelę Nelidą Onyte. Lietuvoje tėva, motina, brolių Antaną, sesutę Anelę ir kitus gimines.

Birželio 24 dieną vėlonė tapo palaidota su religinėmis apeigomis, Lomas de Zamora kapuose. Vėlonėi amžino poilsio vietą pašventino kun. Pr. Garša, dalyvaujant būriui artimųjų, bičiulių, kurie papuošė naujai supiltą lietuvišką kapą gyvų gėlių vainikais. Lai būna tau gera išletis amžinai svetingoj Argentinos žemėje.

J. Stasiulevičius.



A. a. ONA M. ŠIAUDKULIENĖ, staiga mirusi 23. 6. 50, savo namuose Villa Sastre, Temperley.

tina atvyko 1930 metais ir 1934 m. ištekėjo už Kazimiero šiaudkulio. Buvo pavyzdinga lietuvių ir gera šeimos motina labai gražiai auklėjo dukrelę Nelidą, mokino lietuviškai kalbėti. Dideliame nuilūdimė paliko savo vyrą Kazimierą ir 6 metų dukrelę Nelidą Onyte. Lietuvoje tėva, motina, brolių Antaną, sesutę Anelę ir kitus gimines.

Birželio 24 dieną vėlonė tapo palaidota su religinėmis apeigomis, Lomas de Zamora kapuose. Vėlonėi amžino poilsio vietą pašventino kun. Pr. Garša, dalyvaujant būriui artimųjų, bičiulių, kurie papuošė naujai supiltą lietuvišką kapą gyvų gėlių vainikais. Lai būna tau gera išletis amžinai svetingoj Argentinos žemėje.

J. Stasiulevičius.

## AUKŲ LAPAS

Dėl Onos Matukaitės šiaudkulienės laidojimo išleisti pinigai

## INŽ. PIJUS BIELSKUS

Sudaro planus ir vykdo Namų Statybą  
TUYO 3055 — VAL. ALSINA

## PIRMA LIETUVIŠKA ŠOFERIŲ AKADEMIJA

Technika  
Kvotimai  
Valdymas  
Calle VIEYTES 1789 (Punte Barracas) Bs. As. T. A. 21-0265

## Radio - Elektra

Radio technikas dirba naujus, taiso ir pakeičia visokių rūšių, aparatų. Pataiso antenas pigiai, garantuotai ir ant išsimekėjimo. Išnuomuojami visokiems bankams Radio - Pono amplifikadoriai su lietuviškais plokštelėmis pigia kaina. Tartis:  
VINCAS RAMANAUSKAS  
Baigęs mokslą USA  
calle POLA 289 — Buenos Aires  
T. E. 64 - Liniers - 4154.

nės mirties, Emilijos širvinskienės ir Jono Stasiulevičiaus iniciatyva iš gerasirdžių piliečių ir prietičių tapo surinkta aukų. Aukavo sekančiai:

Po \$ 100: M. Zemstas, Z. širvinskas. Mykolas Morkūnas \$ 70. Po \$ 50: Bolius Gečys, V. Pranskaitis, Josefa Domisuk, Vincas Rauba, A. Pavolis, Kazys Daunys. Po \$ 30: Ona Pavolienė, E. Masiavičienė, Kazys Kudukis, Vladas Masiokas, K. S. Kareiva, J. Stasiulevičius, Petrone Maženskienė, Serafinas Datenis \$ 25. Po \$ 20: Jurgis Datenis, Leonardas Ivoškus, Elena Veikalienė, Antanas Siagamogas, Zosė Kiškytė, J. Kalibatas, Stasys Veikalas, Jonas Zurbas, Kazys Šavinskas, Kazys Gikis, Julius Asclia, Juozas Brazas, Kostas Baliukas. Po \$ 15: Balys Dalinkevičius, S. Tamašauskas ir Stasė Morkūnienė. Po \$ 10: A. Agirskis, K. Jurkus, Liusero, Bago, E. Masevičienė, J. Basius, S. Sindautienė, Santamaria, B. Blumbergas, Petronėlė Kuraitienė, Adomas Jankauskas, Vytautas Deksnyš, Ona Mačiūnienė, Marija Navickienė, Aleksandra Valys, Stasys Morkūnas, Petras Matulevičius, Elena Sniečienė, A. Stankus, Ig. Alejunas, Antanas Navikas, Albina Gasenienė, J. Miras, Jonas Zekys, Petras Lukoševičius, José Luorios, Karolis Misiūnas, Petras Bilaitis, Jurgis Šidlauskas, Francisco Marimo, Bronė Mulokienė. Po \$ 5: Teodor Barzole, Antanas Jaspelkis, Antanas Valentinas, Vincas Mužiškis, Stasys Morkūnas, Ad. Saikauskas, Domas Mackevičius, Federico Grunovas, Julius Pavilonis, Feliksas Dumšes, Luisito \$ 6. Po \$ 3,50 Siro ir Lapes Anselio. Po \$ 3: Kazė Grabliauskienė ir Krasnickas. Leonora Stankeienė \$ 2,50. Po \$ 2: Jone Matutienė, Ona Anuškevičienė Antanas Kelminkas, Hernandes, Fantomo Maro. Lopes \$ 1,50. Zofija Montvilienė \$ 1.

Viso \$ 1604.  
Priėmiau iš p. Emilijos širvinskienės, ir Jono Stasiulevičiaus. Tūkstančiai penkis šimtus keturis pezus.

(—) K. Šiaudkulys.

Klaidos pataisymas. Patikrinus bendrą aukotojų sąrašą, rado si tūkstantis penki šimtai keturi peza. J. Stasiulevičius.

— BRONIUS LEIGA mirė Buenos Aires mieste 16. 5. 50, palikdamas didžiuliam nuilūdimė žmoną Emiliją ir tris dukreles.

— VERONIKA TREINYTĖ SPEIGIENĖ mirė Bs. Aires ligoninėje Rawson 7. 5. 50.

SKELBIAMA EVANGELIJA

Lietuvių kalboj, kiekvieną penktadienį, 7 v. v. Ten pat gaunama dvasinio turinio literatūra Lietuvių kalboj: Biblija (Naujas ir Senas Testamentas), Apaštalo Jono Evangelija ir t. t. Raštu ir asmeniškai kreiptis šiuo adresu: Calle Marcella 1026, Berisso, F. C. S.

SEKSIU TAVE, VIESPATIE, BET... (Lk. 9,61)

Kapinėse vienur kitur tenka pamatyti nulanžta stovylą, vaizduojančią per anksti nutrikusį žmogaus gyvenimą. Ir mūsų tekstas viršuje yra kaip tik ta nupjautinė statula. Jis žyčia yra nutranktas tam, kad vaizdžiau primintų kiekvienam iš mūsų, koks niekingas ir pražūtingas yra tasai „bet“ su kuriuo mes išsiskolinėjame savo Dievui. Jis paneigia tai, ką pirmutinai žodžiai teigia: „Seksiu tave, Viešpatie“. Jis yra užmaskuotas atsakymas: „Aš nenoriu“.

Įvairiopas yra šitas „bet“. „Seksiu tave, Viešpatie, bet leisk man pirma atsisveikinti su savo namiškiais“. „Aš būčiau tavo tarnas, bet mano profesija tai neleidžia“. „Aš norėčiau pat šiaudien apsispręsti ir Kristui, bet mano bedievis vyras padarys man gyvenimą nepakenčiamą“. „Aš galėčiau patapti geras krikščionis, bet mano likimas toks suveltas, kad aš nerandu kelio iš jo“.

„Manye yra troškimas atvirsti Viešpatį, bet mano geri draugai ir bendradarbiai juoksis iš manęs“. „Aš galėčiau laikytis krikščioniško gyvenimo taisyklės, bet tada aš turėčiau mesti tai, ką labiausiai mėgstu“. „Aš norėčiau priimti Kristų į savo širdį ir gyvenimą, bet ne tuojau“. „Aš norėčiau būti naujas suvertimas bet aš esu pergilai netikėjime ir nuodėmėje“. „Aš norėčiau pasekti Kristumi, bet tai man atrodė nemoderiška“. „Aš galėčiau būti geras krikščionis, bet mano krikščionys kaimynai yra blogi“. Vis tai yra bet, kuris rodo, kad žmogus iš esmės nenori ryžtis, apsispręsti Dievą, kad jis nesigėdi išsikabėti ir pasiteisinti Jam.

Tai bet, kuriuo žmogus galutini išduoda, kas jis iš tikrųjų yra, būtent: žmogus, kuris, kaip toji stovykla, su širdimi ir galva nuilūžęs savo Dievui. Viešpatie, sekis tu, bet... — Ar iš šito negarbingo žodžio kurį simtais atvejų pakartojame savo Dievui, nebylio didžiulias mūsų asmens suskilimas ir skurdas?

DVASINIO TURINIO LITERATŪROS GALIMA Veltui ĮSIGYTI KASANT Į MŪSŲ RAŠTINĖ JAV LIETUVIŲ MIŠIJS DRAUGIJA INCORPORATED  
P. O. Box 483, Chicago 90, Illinois, USA

# QUILMES BOCK

la mejor cerveza

# A. P. E.

TEISINIS IR NOTARIALINIS BIURAS  
Padeda išgauti šios šalies pilietybę ir pasus „No Argentino“. Cedulus ir apsigyvenimo teisė. Bylių vedimas, metrikai, vertimai, darbo nelaimės, giminių atskievietimas. Patarimai kasdien.  
NUO 10-13,30 IR NUO 15-19 VAL.  
25 DE MAYO 140, PISO 2, OFIC. B-C.

